YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)
13 päivänä joulukuuta 2007 *

Sisällys

Asiaa koskevat oikeussäännöt ..... I - 11004

Yhteisön säännöstö ..... I - 11004

Lintudirektiivi ..... I - 11004

Luontodirektiivi ..... I - 11007

Kansallinen säännöstö ..... I - 11009

European Communities Act ..... I - 11009

Wildlife Act ..... I - 11009

Lintuasetus ..... I - 11010

Luontoasetus ..... I - 11010

Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely ja kirjallinen käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa ... I - 11020

Kanne ..... I - 11021

Alustavia huomautuksia ..... I - 11021

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee lukumäärältään ja pinta-alaltaan riittämättömien alueiden osoittamista erityissuojelualueiksi, mikä on vastoin lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohtaa ..... I - 11022

Alustavia huomautuksia ..... I - 11022

Vuoden 2000 IBA-selvitys ..... I - 11023

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

Ensimmäisen kanneperusteen ensimmäinen osa ..... I - 11031

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat ..... I - 11031

– Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... I - 11032

A Vuoden 2000 IBA-selvityksessä yksilöidyt alueet ..... I - 11032

1. Cross Loughin alue ..... I - 11034

a) Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat ..... I - 11034

b) Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... I - 11035

2. Ruisrääkän suojeluun soveltuvat kolme aluetta ..... I - 11037

a) Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat ..... I - 11037

b) Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... I - 11038

B Muilla alueilla suojeltavat linnut ..... I - 11040

1. Kuningaskalastajan suojeluun parhaiten soveltuvat alueet ..... I - 11042

2. Ruisrääkän suojeluun parhaiten soveltuvat alueet ..... I - 11043

Ensimmäisen kanneperusteen toinen osa ..... I - 11046

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat ..... I - 11046

– Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... I - 11047

Toinen kanneperuste, joka koskee laiminlyöntiä toteuttaa lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti alueiden suojelun kannalta tarvittavaa oikeudellista asemaa . I - 11052

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat ..... I - 11052

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... I - 11053

Kolmas kanneperuste, joka koskee laiminlyöntiä soveltaa lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan ensimmäistä virkettä alueisiin, jotka olisi pitänyt osoittaa erityissuojelualueiksi ..... I - 11057

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat ..... I - 11057

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... I - 11058

Neljäs kanneperuste, joka koskee laiminlyöntiä täytäntöönpanna ja soveltaa lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan toista virkettä ..... I - 11059

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat ..... I - 11059

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... I - 11060

Viides kanneperuste, joka koskee luontodirektiivin 6 artiklan 2–4 kohdan riittämätöntä täytäntöönpanoa ja soveltamista ..... I - 11063

Alustavia huomioita ..... I - 11064

Luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohdan riittämätön täytäntöönpano ja soveltaminen ..... I - 11064

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat ..... I - 11064

– Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... I - 11066

Luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohdan riittämätön täytäntöönpano virkistystoimintojen osalta ..... I - 11069

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat ..... I - 11069

– Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... I - 11070

Luontodirektiivin 6 artiklan 3 ja 4 kohdan puutteellinen täytäntöönpano ja soveltaminen ..... I - 11072

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat ..... I - 11072

– Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... I - 11073

Kuudes kanneperuste, joka koskee laiminlyöntiä täytäntöönpanna lintudirektiivin 10 artikla ..... I - 11083

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat ..... I - 11083

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... I - 11084

Oikeudenkäyntikulut ..... I - 11087

Asiassa C-418/04,

jossa on kyse EY 226 artiklaan perustuvasta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevasta kanteesta, joka on nostettu 29.9.2004,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään B. Doherty ja M. van Beek, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Irlanti, asiamiehinään D. O'Hagan, avustajanaan barrister E. Cogan ja G. Hogan, SC,

vastaajana,

jota tukevat

Helleenien tasavalta, asiamiehenään E. Skandalou, prosessiosoite Luxemburgissa,

ja

Espanjan kuningaskunta, asiamiehenään N. Díaz Abad, prosessiosoite Luxemburgissa,

väliintulijoina,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. W. A. Timmermans sekä tuomarit L. Bay Larsen, R. Schintgen, R. Silva de Lapuerta ja P. Kūris (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: J. Kokott,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 6.7.2006 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 14.9.2006 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio pyytää kanteellaan yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että koska Irlanti ei ole

– osoittanut vuodesta 1981 lähtien luonnonvaraisten lintujen suojelusta 2.4.1979 annetun neuvoston direktiivin 79/409/ETY (EYVL L 103, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 29.7.1997 annetulla komission direktiivillä 97/49/EY (EYVL L 223, s. 9; jäljempänä lintudirektiivi) 4 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti kaikkia lukumäärältään ja kooltaan sopivimpia alueita kyseisen direktiivin liitteessä I (jäljempänä liite I) mainittuja lajeja sekä säännöllisesti esiintyviä muuttavia lajeja varten

– toteuttanut vuodesta 1981 lähtien lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti näiden alueiden suojelun kannalta tarvittavaa oikeudellista asemaa

– varmistanut vuodesta 1981 lähtien, että lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan ensimmäisen virkkeen säännöksiä sovelletaan alueisiin, jotka on kyseisen direktiivin mukaisesti osoitettava erityissuojelualueiksi (jäljempänä erityissuojelualueet)

– täysimääräisesti ja asianmukaisesti pannut täytäntöön ja soveltanut lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan toisen virkkeen säännöksiä

– toteuttanut lintudirektiivin mukaisesti osoitettujen erityissuojelualueiden osalta luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun direktiivin 92/43/ETY (EYVL L 206, s. 7; jäljempänä luontodirektiivi) 6 artiklan 2–4 kohdan säännösten noudattamisen edellyttämiä kaikkia toimenpiteitä eikä toteuttanut niiden alueiden virkistyskäytön osalta, joiden on tarkoitettu kuuluvan viimeksi mainitun direktiivin 6 artiklan 2 kohdan soveltamisalaan, mainitun 6 artiklan 2 kohdan noudattamisen edellyttämiä kaikkia toimenpiteitä, eikä

– toteuttanut lintudirektiivin 10 artiklan noudattamisen edellyttämiä kaikkia toimenpiteitä

se ei ole noudattanut näiden direktiivien edellä mainittujen artiklojen mukaisia velvoitteitaan.

2 Helleenien tasavalta ja Espanjan kuningaskunta hyväksyttiin 17.3.2005 annetulla yhteisöjen tuomioistuimen presidentin määräyksellä väliintulijoiksi tukemaan Irlannin vaatimuksia, joissa vaaditaan yhteisöjen tuomioistuinta hylkäämään kanne tai toissijaisesti rajoittamaan niiden erityisten kysymysten johdosta annetun tuomion vaikutuksia, joiden osalta se katsoo, että Irlanti on jättänyt noudattamatta sille kyseisten direktiivien nojalla kuuluvia jäsenyysvelvoitteita.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön säännöstö

Lintudirektiivi

3 Lintudirektiivin yhdeksännessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa: "Elinympäristöjen riittävän moninaisuuden ja laajuuden säilyttäminen, ylläpitäminen tai ennalleen saattaminen on olennaisen tärkeää kaikkien lintulajien suojelussa; tiettyjen lintujen elinympäristöä on suojeltava erityistoimenpitein lintujen eloonjäämisen ja lisääntymisen varmistamiseksi niiden levinneisyysalueilla; tällaisilla toimenpiteillä on otettava huomioon myös muuttavat lajit ja toimenpiteet on yhteensovitettava yhtenäisen kokonaisuuden luomiseksi."

4 Lintudirektiivin 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Tämän direktiivin liitteessä I mainittujen lajien elinympäristöjä on suojeltava erityistoimin, jotta varmistetaan lajien eloonjääminen ja lisääntyminen niiden levinneisyysalueella.

Tässä yhteydessä kiinnitetään huomiota:

a) lajeihin, jotka ovat vaarassa kuolla sukupuuttoon;

b) lajeihin, jotka ovat herkkiä tietyille muutoksille niiden elinympäristössä;

c) lajeihin, joita pidetään harvinaisina niiden pienen kannan tai alueellisesti suppean levinneisyyden takia;

d) muihin lajeihin, jotka vaativat erityistä huomiota niiden erityislaatuisen elinympäristön vuoksi.

Arvioissa otetaan huomioon lintukantojen kehityssuunnat ja muutokset.

Jäsenvaltioiden on osoitettava erityisiksi suojelualueiksi näiden lajien suojelemiseen lukumäärältään ja kooltaan sopivimmat alueet sillä maantieteellisellä vesi- ja maa-alueella, johon tätä direktiiviä sovelletaan.

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava vastaavat toimenpiteet sellaisten säännöllisesti esiintyvien muuttavien lajien osalta, joita ei luetella liitteessä I, ottaen huomioon niiden suojelun tarve sillä maantieteellisellä vesi- ja maa-alueella, johon tätä direktiiviä sovelletaan, kun kyseessä ovat niiden muuttoreittien varrella sijaitsevat pesimä-, sulkasato- ja talvehtimisalueet ja levähdyspaikat. Tämän vuoksi jäsenvaltioiden on kiinnitettävä erityistä huomiota kosteikkojen ja erityisesti kansainvälisesti merkittävien kosteikkojen suojeluun.

– –

4. Jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuilla suojelualueilla elinympäristöjen pilaantumisen tai huonontumisen sekä lintuihin vaikuttavien häiriöiden estämiseksi, jos häiriöt vaikuttaisivat merkittävästi tämän artiklan tavoitteisiin. Jäsenvaltioiden on myös näiden suojelualueiden ulkopuolella pyrittävä estämään elinympäristöjen pilaantuminen ja huonontuminen."

5 Lintudirektiivin 10 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Jäsenvaltioiden on edistettävä kaikkien 1 artiklassa tarkoitettujen lintulajikantojen tutkimusta sekä muuta työtä niiden suojelemiseksi, hoitamiseksi ja hyödyntämiseksi.

2. Erityistä huomiota on kiinnitettävä liitteessä V lueteltuihin asioihin liittyvään tutkimukseen ja työhön. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle kaikki tarpeelliset tiedot, jotta komissio voi toteuttaa asianmukaiset toimenpiteet tässä artiklassa mainitun tutkimuksen ja työn yhteensovittamiseksi."

6 Lintudirektiivin liitteessä V luetellaan seuraaviin asioihin liittyvät tutkimukset ja työt:

"a) Kansallisen luettelon laatiminen sukupuuton uhkaamista tai erityisen uhanalaisista lajeista, ottaen huomioon lajien maantieteellinen levinneisyys.

b) Luettelo ja ekologinen kuvaus alueista, jotka ovat erityisen tärkeitä muuttaville lajeille niiden muuttoreiteillä ja niiden talvehtimis- ja pesimäalueina.

c) Rengastuksen perusteella tehty luettelo muuttavien lajien kannoista.

d) Pyyntimenetelmien vaikutuksen määrittäminen luonnonvaraisten lintujen kantoihin.

e) Lintujen aiheuttamien vahinkojen estämiseen tarkoitettujen menetelmien kehittäminen ja edelleenkehittäminen.

f) Tiettyjen lajien merkityksen määrittäminen pilaantumisen ilmaisimina.

g) Tutkimus kemiallisen pilaantumisen haitallisesta vaikutuksesta lintulajien kantoihin."

Luontodirektiivi

7 Luontodirektiivin 6 artiklassa säädetään seuraavaa:

"_ _

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava erityisten suojelutoimien alueilla tarpeellisia toimenpiteitä luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen heikentymisen sekä niitä lajeja koskevien häiriöiden estämiseksi, joita varten alueet on osoitettu, siinä määrin kuin nämä häiriöt saattaisivat vaikuttaa merkittävästi tämän direktiivin tavoitteisiin.

3. Kaikki suunnitelmat tai hankkeet, jotka eivät liity suoranaisesti alueen käyttöön tai ole sen kannalta tarpeellisia mutta ovat omiaan vaikuttamaan tähän alueeseen merkittävästi joko erikseen tai yhdessä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa, on arvioitava asianmukaisesti sen kannalta, miten ne vaikuttavat alueen suojelutavoitteisiin. Alueelle aiheutuvien vaikutusten arvioinnista tehtyjen johtopäätösten perusteella ja jollei 4 kohdan säännöksistä muuta johdu, toimivaltaiset kansalliset viranomaiset antavat hyväksyntänsä tälle suunnitelmalle tai hankkeelle vasta varmistuttuaan siitä, että suunnitelma tai hanke ei vaikuta kyseisen alueen koskemattomuuteen, ja kuultuaan tarvittaessa kansalaisia.

4. Jos suunnitelma tai hanke on alueelle aiheutuvien vaikutusten arvioinnin kielteisestä tuloksesta huolimatta ja vaihtoehtoisten ratkaisujen puuttuessa kuitenkin toteutettava erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien sosiaaliset tai taloudelliset syyt, jäsenvaltion on toteutettava kaikki tarvittavat korvaavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että Natura 2000:n yleinen kokonaisuus säilyy yhtenäisenä. Jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle toteutetut korvaavat toimenpiteet.

Jos kyseisellä alueella on ensisijaisesti suojeltava luontotyyppi ja/tai laji, ainoat kysymykseen tulevat näkökohdat ovat sellaisia, jotka liittyvät ihmisen terveyteen tai yleiseen turvallisuuteen tai ensisijaisen tärkeisiin suotuisiin vaikutuksiin ympäristöön taikka, komission lausunnon mukaan, muihin erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottaviin syihin."

Kansallinen säännöstö

European Communities Act

8 Euroopan yhteisöistä vuonna 1972 annetussa laissa (jäljempänä European Communities Act 1972) valtuutetaan ministerit antamaan lainsäädäntöä kansallisesta parlamentista riippumatta, mikäli yhteisön oikeudesta johtuvat velvoitteet tätä edellyttävät.

Wildlife Act

9 Luonnonvaraisesta eläimistöstä ja kasvistosta vuonna 1976 annetun lain (Wildlife Act), sellaisena kuin se on muutettuna vuonna 2000 annetulla lailla (Wildlife (Amendment) Act 2000, jäljempänä Wildlife Act), 11 §:n 1 ja 3 momentissa säädetään seuraavaa:

"1. Ministerin tehtävänä on taata luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston säilyttäminen ja edistää luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä.

– –

3. Ministeri voi joko suoraan tai yhdessä muun henkilön kanssa tai sen välityksellä

a) toteuttaa tai teettää tutkimustöitä, joiden se katsoo olevan tarpeen hänelle tämän lain nojalla kuuluvien tehtävien hoitamiseksi;

– –"

10 Wildlife Actin 15–17 §:ssä myönnetään toimivaltaiselle ministerille valta perustaa päätöksellä luonnonsuojelualueita valtion maihin kuuluville alueille. Tässä laissa valtuutetaan myös ministeri hyväksymään muille alueille perustettuja luonnonsuojelualueita ja nimeämään maita eläimistön suojapaikoiksi.

Lintuasetus

11 Euroopan yhteisöistä (luonnonvaraisten lintujen säilyttäminen) vuonna 1985 annetussa asetuksessa (European Communities (Conservation of Wild Birds) Regulations 1985, jäljempänä lintuasetus), kielletään ravinnon, jätteiden ja haitallisten aineiden jättäminen kyseisille erityissuojelualueille.

Luontoasetus

12 Euroopan yhteisöistä (luontotyypit) vuonna 1997 annetun asetuksen (European Communities (Natural Habitats) Regulations 1997, sellaisena kuin se on muutettuna vuonna 2000 annetulla Wildlife (Amendment) Act 2000 -nimisellä lailla, jäljempänä luontoasetus), johdanto-osassa todetaan, että kyseinen asetus annettiin tarkoituksena saattaa luontodirektiivi osaksi kansallista oikeutta.

13 Luontoasetuksen 2 §:ssä määritetään, että eurooppalaisella alueella tarkoitetaan: a) aluetta, joka on ilmoitettu saman asetuksen 4 §:n – – mukaisesti; b) aluetta, jonka komissio on hyväksynyt luontodirektiivin 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuksi yhteisön tärkeänä pitämäksi alueeksi saman direktiivin 21 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen; c) erityissuojelualuetta; d) aluetta, joka on osoitettu lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdan nojalla.

14 Tämän asetuksen 4 §:ssä säädetään seuraavaa:

"1. Ministeri antaa eurooppalaisiksi alueiksi ehdotettujen alueiden luettelon tai 3 §:n 3 momentin mukaisesti muutetun luettelon tiedoksi ympäristöministerille, maa- ja metsätalous- sekä elintarvikeministerille, merenkulkuministerille, liikenne-, energia- ja viestintäministerille, Irlannin julkisten töiden virastolle (Commissioners of Public Works in Ireland), ympäristönsuojeluvirastolle (Environmental Protection Agency) ja kaikille aluesuunnittelusta vastuussa oleville toimivaltaisille viranomaisille, joiden toiminta-alueella luettelossa mainittu alue tai alueen osa sijaitsee, ja kuulee tarvittaessa kaikkia näitä tahoja tai osaa niistä.

2. a) Ministeri antaa eurooppalaisiksi alueiksi ehdotettujen alueiden luettelossa mainitun kunkin alueen omistajalle ja haltijalle sekä kyseistä aluetta varten viranomaisen asianmukaisesti myöntämän voimassa olevan malminetsintää tai tutkimista koskevan luvan haltijoille tiedoksi ehdotuksen lisätä alue viimeksi mainittuun luetteloon ja toimittaa luettelo komissiolle luontodirektiivin säännösten mukaisesti;

b) jos edellä olevassa a alakohdassa tarkoitetun henkilön osoitetta ei ole mahdollista saada selville normaalin selvityksen perusteella, ilmoitukset ja kartat, joista kyseinen alue käy ilmi, kiinnitetään näkyvälle paikalle:

i) yhteen tai useampaan Garda Síochánan toimipisteeseen, paikallishallinnon virastoihin, sosiaaliturvaministeriön paikallisiin toimipisteisiin, maa- ja metsätalous- sekä elintarvikeministeriön paikallisiin toimipisteisiin ja Teagascin kyseisellä alueella tai sen varrella sijaitseviin toimipisteisiin, tai

ii) jos mikään tämänkaltainen toimipiste tai virasto ei sijaitse kyseisellä alueella, yhteen tai useampaan alueen lähellä tai sitä lähimpänä olevaan toimipisteeseen tai virastoon, ja

ilmoitukset julkaistaan vähintään yhden kyseisellä alueella toimivan radioaseman lähetyksissä, ja ne julkaistaan vähintään yhdessä tuolla alueella ilmestyvässä sanomalehdessä, ja näissä ilmoituksissa kehotetaan kaikkia niitä henkilöitä, joita eurooppalaisiksi alueiksi ehdotettujen alueiden luettelo koskee, ottamaan yhteyttä taide-, kulttuuri- ja Gaeltacht-ministeriöön.

– –

3. Ministerin kunkin alueen osalta 1 momentin nojalla lähettämässä eurooppalaisiksi alueiksi ehdotettujen alueiden luettelossa ja ministerin 2 momentin nojalla tekemässä tiedonannossa

a) on oltava liitteenä maastokartta, joka on olosuhteisiin nähden asianmukaisessa mittakaavassa ja johon alue on merkitty siten, että siitä voidaan yksilöidä ilmoituksen kohteena olevaan alueeseen kuuluvat maa-alueet sekä sen rajat;

b) on ilmoitettava ne hankkeet tai toiminnat, joiden osalta ministeri katsoo, että ne saattavat muuttaa, vahingoittaa tai häiritä alueen koskemattomuutta tai tuhota sen;

c) on ilmoitettava alueella esiintyvät ne elinympäristöt tai lajit, joiden osalta on ehdotettu alueen hyväksymistä yhteisön tärkeänä pitämäksi alueeksi;

d) on ilmoitettava käytettävissä olevat muutoksenhakukeinot.

_ _"

15 Kyseisen asetuksen 5 §:ssä säädetään, että kaikilla niillä, joille saman asetuksen 4 §:n 2 momentin nojalla tehty ilmoitus on osoitettu, on oikeus hakea muutosta alueen merkitsemiseen eurooppalaisiksi alueiksi ehdotettujen alueiden luetteloon, ja selostetaan muutoksenhakumenettely.

16 Luontoasetuksen 7 §:ssä säädetään, että ministeri voi nimittää erityisiä viranomaisia, joilla on oikeus päästä alueille ja tarkastaa ne.

17 Tämän asetuksen 9 §:ssä säädetään seuraavaa:

"1. Ministerin on viimeistään kuuden vuoden kuluttua siitä, kun komissio on hyväksynyt alueen luontodirektiivin 4 artiklan 2 kohdassa säädetyn menettelyn mukaisesti, päätettävä, että tämä alue osoitetaan erityisten suojelutoimien alueeksi, ja julkaistava tai julkistettava Iris Oifigiúilissa jäljennös kaikista näistä päätöksistä.

_ _"

18 Kyseisen asetuksen 13 §:ssä säädetään seuraavaa:

"1. Ministeri päättää 9 §:n mukaisesti osoitettujen erityisten suojelutoimien alueiden osalta asianmukaisiksi katsomistaan suojelutoimenpiteistä ja erityisesti tarvittaessa hoitosuunnitelmista, jotka on joko erikseen laadittu kyseisille alueille tai jotka sisältyvät asianmukaisiin suunnitelmiin.

2. Ministeri määrää hallinnollisista tai sopimukseen perustuvista toimista, jotka vastaavat alueella esiintyvien, luontodirektiivin liitteessä I mainittujen luontotyyppien ja kyseisen direktiivin liitteessä II mainittujen lajien ekologisia tarpeita.

3. Ministerin on toteutettava 9 §:n mukaisesti osoitetuilla erityisten suojelutoimien alueilla tarpeellisia toimenpiteitä luontotyyppien ja sellaisten lajien elinympäristöjen heikentymisen estämiseksi, joita varten alueet on osoitettu, siinä määrin kuin nämä häiriöt saattaisivat vaikuttaa merkittävästi luontodirektiivin tavoitteisiin."

19 Luontoasetuksen 14 §:ssä säädetään seuraavaa:

"1. On kiellettyä toteuttaa tai teettää erityisten suojelutoimien alueeseen tai tämän osan I luvun mukaisesti laaditussa luettelossa mainittuun alueeseen kuuluvilla maa-alueilla 4 §:n 2 momentin nojalla annetussa ilmoituksessa mainittu hanke tai toiminta tai jatkaa tällaisen hankkeen toteuttamista, paitsi jos hankkeen tai

toiminnan toteuttaa, teettää, sallii toteutettavan tai sen toteuttamista jatkaa alueen omistaja, haltija tai käyttäjä, ja jos

a) yksi niistä on osoittanut ministerille kirjallisen ilmoituksen, jossa ehdotetaan hankkeen tai toiminnan toteuttamista ja täsmennetään niiden luonne samoin kuin se maa-alue, jolla se on tarkoitus toteuttaa, ja

b) toinen 2 momentissa säädetyistä edellytyksistä täyttyy.

2. Edellä 1 momentissa tarkoitettuja edellytyksiä ovat seuraavat:

a) hanke tai toiminta toteutetaan ministerin kirjallisella suostumuksella, tai

b) hanke tai toiminta toteutetaan 12 §:ssä tarkoitetun hoitosopimuksen mukaisesti.

3. Jokainen, joka ilman perusteltua syytä rikkoo 1 momentin säännöksiä, syyllistyy rikokseen.

4. Tämän pykälän säännöksiä ei sovelleta 15 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin hankkeisiin tai toimintoihin."

20 Tämän asetuksen 15 §:n 1 momentissa säädetään, että Irlannin viranomaisten on, jos niiltä pyydetään saman asetuksen 14 §:n nojalla lupaa ja jos kyseinen toiminta on omiaan vaikuttamaan tähän alueeseen merkittävästi, arvioitava toiminta asianmukaisesti sen kannalta, miten se vaikuttaa alueen suojelutavoitteisiin. Tämän asetuksen 15 §:n 2 momentissa säädetään lisäksi, että jos kyseiselle toiminnalle on jo myönnetty lupa muun lainsäädännön nojalla, toimivaltaisen ministerin, jonka toimesta lupa on myönnetty, on arvioitava tämä toiminta ja tarvittaessa muutettava lupaa tai peruutettava se.

21 Kyseisen asetuksen 16 §:ssä säädetään, että jos saman asetuksen 15 §:ssä tarkoitetun arvioinnin perusteella käy ilmi, että suunnitellulla toiminnalla olisi haitallinen vaikutus alueeseen, sitä varten ei voida myöntää lupaa. Tähän voidaan kuitenkin myöntää poikkeus "erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä".

22 Luontoasetuksen 17 §:ssä säädetään seuraavaa:

"1. Jos ministeri katsoo, että

a) tämän osan I luvun mukaisesti laaditussa luettelossa mainitulla alueella tai

b) alueella, jonka osalta on järjestetty luontodirektiivin 5 artiklassa tarkoitettu neuvottelu, tai

c) eurooppalaisella alueella

toteutetaan tai saatetaan toteuttaa hanke tai toiminta, joka ei liity suoranaisesti alueen käyttöön mutta saattaa vaikuttaa tähän alueeseen merkittävästi joko erikseen tai yhdessä muiden hankkeiden tai toimintojen kanssa, ministerin on varmistettava, että kyseinen hanke tai toiminta arvioidaan asianmukaisesti sen kannalta, miten se vaikuttaa alueen suojelutavoitteisiin.

2. Tätä pykälää sovellettaessa ehdotetun hankkeen tai toiminnan ympäristövaikutusten arvioinnin katsotaan olevan asianmukainen arviointi.

3. Jos ministeri, ottaen huomioon 1 momentin mukaisesti suoritetusta arvioinnista tehdyt johtopäätökset, katsoo, että hanke tai toiminta on omiaan haittaamaan kyseisen alueen koskemattomuutta, hänen on saatettava asia toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi tällaisen hankkeen tai toiminnan jatkamisen lakkauttamiseksi.

4. Toimivaltaiselle tuomioistuimelle tehty hakemus käsitellään turvaamistoimimenettelyssä, ja asiaa käsittelevä tuomioistuin voi (tarvittaessa) määrätä turvaamistoimista, mikäli se katsoo tämän olevan tarpeellista, ottaen huomioon luontodirektiivin 6 artiklan 4 kohdan sekä yleisen tarpeen säilyttää kyseisen hankkeen koskemattomuus ja varmistaa, että Natura 2000:n yleinen kokonaisuus säilyy yhtenäisenä.

5. Tätä jaksoa sovellettaessa toimivaltaisella tuomioistuimella tarkoitetaan sen tuomiopiirin, jonka alueella kyseiset maa-alueet tai niiden osat sijaitsevat, Circuit Courtin tuomaria tai High Courtia."

23 Saman asetuksen 18 §:ssä säädetään seuraavaa:

"1. Jos hanke tai toiminta toteutetaan tai ehdotetaan toteutettavaksi alueella, joka ei ole

a) tämän osan I luvun mukaisesti laaditussa luettelossa mainittu alue tai

b) alue, jonka osalta on järjestetty luontodirektiivin 5 artiklassa tarkoitettu neuvottelu, tai

c) eurooppalainen alue,

ja sillä saattaa olla haitallinen vaikutus kyseisen alueen koskemattomuuteen joko erikseen tai yhdessä muiden hankkeiden tai toimintojen kanssa, ministerin on varmistettava, että se arvioidaan asianmukaisesti sen kannalta, miten se vaikuttaa alueen suojelutavoitteisiin.

2. 17 §:n 2–5 momentin säännöksiä sovelletaan ottaen huomioon 1 momentin mukaisesti suoritetusta arvioinnista tehdyt johtopäätökset."

24 Saman asetuksen 34 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Tämän asetuksen 4, 5, 7, 13, 14, 15 ja 16 §:n säännöksiä sovelletaan tarvittaessa soveltuvin osin lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti osoitettuihin alueisiin."

25 Saman asetuksen 35 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Ministerin on

a) edistettävä opetusta ja yleistä tiedotusta tarpeesta suojella luonnonvaraiseen eläimistöön ja kasvistoon kuuluvia lajeja ja säilyttää niiden elinympäristöt ja luontotyypit;

b) kannustettava tutkimusta ja tieteellistä työtä, jotka ovat tarpeen luontodirektiivin 11 artiklan säännösten noudattamiseksi, ja kiinnitettävä erityistä huomiota tieteelliseen työhön, joka on tarpeen kyseisen direktiivin 4 ja 10 artiklan täytäntöönpanemiseksi;

c) annettava tarvittaessa muille jäsenvaltioille ja komissiolle tietoja, jotka ovat tarpeen kansallisella ja yhteisön tasolla toteutettujen tutkimusten asianmukaista yhteensovittamista varten."

Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely ja kirjallinen käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa

26 Vastaanotettuaan asiaa koskevat kantelut komissio aloitti kaksi jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaa menettelyä Irlantia vastaan ja osoitti sille 11.11.1998–18.4.2002 neljä virallista huomautusta, jotka koskivat yhtäältä laiminlyöntiä täytäntöönpanna täysimääräisesti lintudirektiivi ja luontodirektiivi ja laiminlyöntiä soveltaa niitä asianmukaisesti ja toisaalta erityisiä rikkomisia, jotka liittyivät virkistystoiminnasta elinympäristöille aiheutuneeseen vahinkoon.

27 Koska komissio katsoi, että Irlannin viranomaisten vastauksissaan esittämät selvitykset eivät olleet tyydyttäviä, se antoi Irlannin ja komission välisten kokousten jälkeen Irlannille 24.10.2001 tiedoksi perustellun lausunnon ja 11.7.2003 täydentävän perustellun lausunnon ja perustellun lausunnon virkistystoiminnan osalta.

28 Koska komissio katsoi, että Irlannin perusteltuihin lausuntoihin antamissa vastauksissa selostamat kaikki väitteet eivät olleet vakuuttavia, ja koska se näin ollen katsoi, että viimeksi mainitulle lintudirektiivistä ja luontodirektiivistä johtuvien tiettyjen jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen jatkui, se päätti nostaa nyt käsiteltävänä olevan kanteen.

29 Koska asiat liittyvät läheisesti toisiinsa, komissio päätti yhdistää nämä kaksi jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaa asiaa ja käsitellä ne yhden oikeudenkäynnin yhteydessä yhteisöjen tuomioistuimessa.

Kanne

30 Komissio vetoaa kanteensa tueksi kuuteen kanneperusteeseen, jotka koskevat sitä, että Irlanti ei ole noudattanut lintudirektiivin 4 artiklan 1, 2 ja 4 kohdan ja 10 artiklan eikä luontodirektiivin 6 artiklan 2, 3 ja 4 kohdan mukaisia tiettyjä velvoitteitaan.

Alustavia huomautuksia

31 Lintudirektiivin 18 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan kahden vuoden kuluessa sen tiedoksiantamisesta. Näin ollen lintudirektiivin täytäntöönpanolle varattu määräaika päättyi tämän jäsenvaltion osalta 6.4.1981.

32 Luontodirektiivin 23 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan kahden vuoden kuluessa sen tiedoksiantamisesta. Näin ollen luontodirektiivin täytäntöönpanolle varattu määräaika päättyi tämän jäsenvaltion osalta 10.6.1994.

33 On kiistatonta, että esillä olevassa asiassa perustelluissa lausunnoissa asetettu määräaika päättyi 11.9.2003.

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee lukumäärältään ja pinta-alaltaan riittämättömien alueiden osoittamista erityissuojelualueiksi, mikä on vastoin lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohtaa

34 Komissio väittää, että Irlanti on vuodesta 1981 lähtien laiminlyönyt osoittaa kaikki liitteessä I lueteltujen lajien sekä sellaisten säännöllisesti esiintyvien muuttavien lajien, joita ei mainita tässä liitteessä, suojelemiseen lukumäärältään ja kooltaan sopivimmat alueet, mikä on vastoin lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohtaa. Tähän ensimmäiseen kanneperusteeseen liittyy kaksi seikkaa. Komissio väittää yhtäältä, että tiettyjä alueita ei ole osoitettu lainkaan, ja toisaalta, että osaa alueista ei ole osoitettu täysimääräisesti.

35 Irlanti kiistää väitetyn jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen. Se toteaa, että kun se ilmoittaa komissiolle aikeistaan osoittaa erityissuojelualueita, tämä tapahtuu lintudirektiivissä ja luontodirektiivissä säädetyn, jäsenvaltioiden välisen yhteistyön ja kuulemisen puitteissa. Se toteaa lisäksi, että kun se ilmoittaa komissiolle käynnissä olevista tutkimuksista, tästä ei voida päätellä, että nykyinen erityissuojelualueiden verkosto olisi riittämätön tai että Irlanti ei olisi noudattanut lintudirektiivin mukaisia velvoitteitaan.

Alustavia huomautuksia

36 Aluksi on muistutettava, että ensinnäkin yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdassa jäsenvaltiot velvoitetaan osoittamaan erityissuojelualueiksi alueet, jotka ovat näissä säännöksissä määritettyjen lintutieteellisten arviointiperusteiden mukaisia (asia C-378/01, komissio v. Italia, tuomio 20.3.2003, Kok. 2003, s. I-2857, 14 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

37 Toiseksi jäsenvaltioiden on osoitettava erityissuojelualueiksi kaikki ne alueet, jotka lintutieteellisiä arviointiperusteita soveltaen vaikuttavat sopivimmilta kyseisten lajien suojeluun (asia C-3/96, komissio v. Alankomaat, tuomio 19.5.1998, Kok. 1998, s. I-3031, 62 kohta).

38 Kolmanneksi jäsenvaltioille asetetulta velvoitteelta osoittaa alueita erityissuojelualueiksi ei voida välttyä toteuttamalla muita erityisiä suojelutoimia (ks. vastaavasti em. asia komissio v. Alankomaat, tuomion 55 kohta).

39 Neljänneksi vaikka onkin totta, että jäsenvaltioilla on tiettyä harkintavaltaa erityissuojelualueiden valinnan osalta, näitä alueita osoitettaessa on kuitenkin noudatettava yksinomaan lintudirektiivissä määritettyjä lintutieteellisiä arviointiperusteita (ks. vastaavasti asia C-355/90, komissio v. Espanja, tuomio 2.8.1993, Kok. 1993, s. I-4221, 26 kohta). Tämän direktiivin 2 artiklassa mainittuja taloudellisia vaatimuksia ei näin ollen saa ottaa huomioon valittaessa erityissuojelualueita ja määritettäessä niiden rajoja (em. asia komissio v. Alankomaat, tuomion 59 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

Vuoden 2000 IBA-selvitys

40 Komissio viittaa kanneperusteensa tueksi erityisesti edellä mainitussa asiassa komissio vastaan Alankomaat annettuun tuomioon, jossa yhteisöjen tuomioistuin otti huomioon vuonna 1989 julkaistun Inventory of Important Bird Areas in the European Community -nimisen selvityksen (Euroopan yhteisön tärkeitä lintualueita koskeva selvitys, jäljempänä vuoden 1989 IBA-selvitys) ja katsoi, että vaikka viimeksi mainittu selvitys ei oikeudellisesti sitonutkaan kyseisiä jäsenvaltioita, siihen voitiin sen tieteellisen arvon takia nojautua arvioitaessa sitä, kuinka hyvin jäsenvaltio on noudattanut velvoitettaan osoittaa erityissuojelualueita. Komission mukaan esillä olevassa asiassa on kyseessä samankaltainen selvitys.

41 Irlanti on komission kanssa eri mieltä tietyistä seikoista, jotka koskevat Review of Ireland's Important Bird Areas -nimistä kertomusta (Irlannin tärkeitä lintualueita koskeva kertomus), joka laadittiin eurooppalaisen luetteloinnin yhteydessä vuonna 1999 ja julkaistiin vuonna 2000 (jäljempänä vuoden 2000 IBA-selvitys). Irlannin mukaan tällaisen selvityksen olemassaolo sellaisenaan tai kyseinen erimielisyys eivät osoita, että Irlanti olisi jättänyt noudattamatta sille lintudirektiivin nojalla kuuluvia jäsenyysvelvoitteitaan.

42 Helleenien tasavalta ja Espanjan kuningaskunta väittävät, että vuoden 2000 IBA-selvitys on puutteellinen ja ettei sille näin ollen voida antaa samaa arvoa kuin vuoden 1989 IBA-selvitykselle.

43 Kreikan ja Espanjan hallitukset katsovat, että vuoden 2000 IBA-selvitys eroaa useilta kohdin vuoden 1989 IBA-selvityksestä. Niiden mukaan vuoden 2000 IBA-selvitykseen sisältyy tieteellisiä tietoja, joihin voidaan nojautua selvitettäessä lajien esiintymistä kullakin alueella, mutta ne ovat tiettyjä lajeja koskevien kantojen määrän samoin kuin niiden alueiden, jotka on osoitettava erityissuojelualueiksi, rajojen ja näin ollen pinta-alan osalta puhtaasti ohjeellisia ja luonteeltaan yleisiä. Sitä vastoin vuoden 2000 IBA-selvitykseen ei sisälly tieteellisiä tietoja, joiden perusteella voitaisiin varmuudella rajata lintujen suojelun kannalta tärkeitä alueita, siihen sisältyy alueita, jotka ovat liian suuria ja joihin liittyy vain vähäinen lintutieteellinen intressi, ja näiden alueiden luettelo on saatettava ajan tasalle viimeaikaisimpien tieteellisten tutkimusten perusteella. Näin ollen kyseisen luettelon sisällöstä ei voida esillä olevassa asiassa tehdä varmoja päätelmiä erityissuojelualueilla esiintyvistä kannoista tai näiden alueiden täsmällisistä rajoista.

44 Helleenien tasavalta ja Espanjan kuningaskunta päättelevät tästä, että vuoden 2000 IBA-selvitys ei ole riittävä eikä ainoa perusta sen osoittamiseksi, että Irlanti olisi jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan komission väittämällä tavalla.

45 Koska ensimmäisen väitteen perusteltavuus riippuu suurelta osin siitä, osoittavatko eroavuudet vuoden 2000 IBA-selvityksen ja Irlannin todella nimeämien erityissuojelualueiden välillä, että kyseinen jäsenvaltio ei ole riittävästi täyttänyt velvollisuuttaan osoittaa alueita erityissuojelualueiksi, on tutkittava, onko vuoden 2000 IBA-selvityksellä vastaavanlainen tieteellinen arvo kuin vuoden 1989 IBA-selvityksellä ja voidaanko siihen näin ollen nojautua arvioitaessa väitettyä jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä.

46 Tämän osalta on muistutettava, että lintudirektiivin 4 artiklassa säädetään sekä liitteessä I mainittuihin lajeihin että muuttaviin lajeihin erityisesti kohdennetusta tiukemmasta suojelujärjestelmästä, jota voidaan perustella sillä, että liitteessä mainitut lajit ovat kaikkein uhanalaisimpia ja että muuttavat lajit ovat Euroopan yhteisön yhteistä perintöä (asia C-191/05, komissio v. Portugali, tuomio 13.7.2006, Kok. 2006, s. I-6853, 9 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Lisäksi tämän direktiivin yhdeksännestä perustelukappaleesta käy ilmi, että elinympäristöjen riittävän moninaisuuden ja laajuuden säilyttäminen, ylläpitäminen tai ennalleen saattaminen on olennaisen tärkeää kaikkien lintulajien suojelussa. Jäsenvaltioilla on siis velvollisuus toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet kyseisten lajien suojelemiseksi (asia C-235/04, komissio v. Espanja, tuomio 28.6.2007, Kok. 2007, s. I-5415, 23 kohta).

47 Tieteellisten tietojen ajantasaistaminen on tämän vuoksi tarpeen kaikkein uhanalaisimpien lajien ja yhteisön yhteistä perintöä olevien lajien tilanteen määrittämiseksi, jotta sopivimmat alueet tulisivat osoitetuiksi erityissuojelualueiksi. On siis tärkeää käyttää perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä saatavilla olevia viimeisimpiä ajan tasalla olevia tieteellisiä tietoja (em. asia komissio v. Espanja, tuomio 28.6.2007, 24 kohta).

48 Tämän osalta on muistutettava, että kansallisilla selvityksillä, kuten BirdLife Internationalin laatimalla vuoden 2000 IBA-selvityksellä, tarkistetaan vuoden 1989 IBA-selvityksessä tehtyä ensimmäistä Euroopan laajuista alkuperäistä tutkimusta ja esitetään täsmällisempiä ja ajan tasalle saatettuja tieteellisiä tietoja. Vuoden 2000 IBA-selvityksessä todetaankin, että tässä selvityksessä mainitaan Irlannin osalta 48 uutta aluetta verrattuna vuoden 1989 IBA-selvitykseen.

49 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 20 kohdassa, molemmissa selvityksissä mainitut alueet ovat seurausta tiettyjen arviointiperusteiden soveltamisesta lintujen esiintymiseen liittyviin tietoihin. Vuoden 2000 IBA-selvityksen arviointiperusteet vastaavat suurelta osin vuoden 1989 IBA-selvityksessä käytettyjä arviointiperusteita. Se, että vuoden 2000 IBA-selvitykseen sisältyy lukumääräisesti enemmän ja kooltaan suurempia alueita, on seurausta lähinnä lintujen esiintymistä koskevista paremmista tiedoista.

50 Irlanti väittää, että komissio on virheellisesti katsonut, ettei vuoden 2000 IBA-selvitys ole tyhjentävä. Tämän osalta on täsmennettävä, että vuoden 2000 IBA-selvitys on vain viitteellinen määritettäessä asianmukaisesti lintujen suojelun kannalta tärkeiden alueiden verkostoa ja että muut lintutieteelliset tutkimukset voivat toimia perustana osoitettaessa tiettyjen lintulajien suojelemiseen sopivimpia alueita.

51 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 25 kohdassa, nämä epätäydellisyydet eivät aseta vuoden 2000 IBA-selvityksen todistusarvoa kyseenalaiseksi. Toisin olisi, mikäli Irlanti olisi esittänyt tieteellistä näyttöä, jolla voitaisiin osoittaa erityisesti, että lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdasta johtuvat velvoitteet voitiin täyttää osoittamalla erityissuojelualueiksi muita kuin kyseisestä selvityksestä ilmeneviä alueita siten, että osoitettujen alueiden kokonaispinta-ala oli viimeksi mainittuja alueita pienempi (ks. em. asia komissio v. Italia, tuomion 18 kohta).

52 Yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että kun otetaan huomioon vuoden 1989 IBA-selvityksen tieteellisyys sekä se, ettei jäsenvaltio ole esittänyt minkäänlaista tieteellistä näyttöä, jolla olisi pyritty nimenomaan osoittamaan, että lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdasta johtuvat velvoitteet voitiin täyttää osoittamalla erityissuojelualueiksi muita kuin kyseisestä selvityksestä ilmeneviä alueita siten, että osoitettujen alueiden kokonaispinta-ala oli viimeksi mainittuja alueita pienempi, se saattoi käyttää kyseistä selvitystä, vaikka se ei ollutkaan oikeudellisesti sitova, lähdeaineistona arvioidakseen sitä, oliko jäsenvaltio osoittanut lukumäärältään ja kooltaan riittävät alueet erityissuojelualueiksi edellä mainituissa direktiivin säännöksissä tarkoitetun mukaisesti (em. asia komissio v. Espanja, tuomio 28.6.2007, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

53 Esillä olevassa asiassa on selvää, että Irlanti ei ole esittänyt vuoden 2000 IBA-selvityksessä käytettyihin perusteisiin verrattavia muita objektiivisesti varmistettavissa olevia lintutieteellisiä perusteita toisenlaisen luokittelun perustaksi. Irlanti ei ole myöskään esittänyt vuoden 2000 IBA-selvitystä horjuttavaa kattavaa kansallista selvitystä, joka olisi laadittu tieteellisten menetelmien avulla ja jossa nimettäisiin kaikki erityissuojelualueiksi osoittamisen kannalta sopivimmat alueet.

54 Näin ollen on katsottava, että vuoden 2000 IBA-selvitys on ajan tasalla oleva selvitys luonnonvaraisten lintujen suojelun kannalta tärkeistä alueista Irlannissa ja että päinvastaisen tieteellisen näytön puuttuessa siihen voidaan nojautua arvioitaessa, onko kyseinen jäsenvaltio osoittanut lukumäärältään ja kooltaan riittävät alueet erityissuojelualueiksi kaikkien liitteessä I mainittujen lajien sekä sellaisten muuttavien lajien, joita ei mainita tuossa liitteessä, suojelemista varten.

55 Tätä johtopäätöstä ei voida asettaa kyseenalaiseksi Espanjan hallituksen väitteellä, jonka mukaan hallituksista riippumattomat lintujensuojelujärjestöt ovat päättäneet muuttaa yksipuolisesti jäsenvaltioita koskevaa edellistä selvitystä ilman, että yksikään ympäristöalalla toimivaltainen julkisen vallan elin on valvonut sen laatimista tai taannut siihen sisältyvien tietojen täsmällisyyttä ja paikkansapitävyyttä.

56 Tämän osalta on todettava, että ensinnäkin vuoden 2000 IBA-selvityksen on julkaissut BirdLife International, joka on kansallisten lintujensuojelujärjestöjen kattojärjestö, joka osallistui International Council for Bird Preservation -nimellä jo vuoden 1989 IBA-selvityksen laatimiseen. Vuoden 1989 IBA-selvityksen laatimiseen samoin osallistunut Eurogroup for the Conservation of Birds and Habitats oli International Council for Bird Preservationin ad hoc -asiantuntijaryhmä. BirdLife International takaa näin ollen alueluetteloiden laatimisen jatkuvuuden, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 22 kohdassa.

57 Toiseksi on selvää, että vuoden 2000 IBA-selvityksen Irlantia koskeva luku on laadittu yhteistyössä Dúchasin kanssa, joka on taide-, luonnon- ja rakennusperintösekä gaelinkielisen alueen ja saarten ministeriön alainen luonnon- ja rakennusperintöyksikkö (josta on tällä välin tullut National Parks and Wildlife, joka on ympäristö-, luonnon- ja rakennusperintö- ja paikallishallintoministeriön alainen kansallispuistoista ja luonnonvaraisesta eläimistöstä ja kasvistosta vastaava yksikkö, jäljempänä National Parks and Wildlife). Selvityksen kyseisen osan laatimisessa ovat auttaneet irlantilaiset korkean tason lintutieteelliset asiantuntijat, ja se perustuu pääasiassa saatavilla oleviin lintujen lukumäärää ja levinneisyyttä koskeviin tietoihin sekä toimivaltaisten viranomaisten rahoittamiin tutkimuksiin. Tieteellisiä viittauksia koskevasta lähdeluettelosta käy lisäksi ilmi, että asiantuntijat ovat käyttäneet laajalti tutkimuksia, jotka on julkaistu ja toteutettu yhteistyössä toimivaltaisten suojeluviranomaisten palveluksessa olevien tiedemiesten kanssa.

58 Irlanti on suullisessa käsittelyssä pitäytynyt näkemyksessään, jonka mukaan jäsenvaltiolle lintudirektiivin 4 artiklan 1 kohdan ja saman direktiivin perustelukappaleiden nojalla johtuvan velvoitteen luonnetta on arvioitava eurooppalaisella tasolla eikä pelkästään kyseisen jäsenvaltion alueen perusteella. Näin ollen saattaa olla, että tietty alue saattaa täyttää vaaditut edellytykset mutta ei ole sopivin erityissuojelualueeksi osoittamista varten.

59 Vaikka olisikin niin, kuten Irlanti on perustellusti todennut, että jäsenvaltioille kyseisen direktiivin 4 artiklan 1 kohdan nojalla kuuluva velvollisuus pitää sisällään vain sen, että on osoitettava lintujen suojelemiseen sopivimmat alueet, ja että on mahdollista, että alueita, jotka lajien suojelua koskevien edellytysten perusteella sopisivat suojelemiseen, ei koskaan osoiteta erityissuojelualueiksi, lintudirektiivin 4 artiklan 1 kohdasta, sellaisena kuin yhteisöjen tuomioistuin on sitä tulkinnut, käy kuitenkin ilmi, että jos jäsenvaltion alueella esiintyy liitteessä I mainittuja lajeja, sen on osoitettava kyseisiä lajeja varten erityissuojelualueita (ks. em. asia komissio v. Alankomaat, tuomion 56 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

60 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 32 kohdassa, jäsenvaltioissa, joissa näitä lajeja esiintyy suhteellisen usein, erityissuojelualueet varmistavat ennen kaikkea, että suurta osaa koko kannasta suojellaan. Erityissuojelualueita tarvitaan kuitenkin myös siellä, missä lajit ovat varsin harvinaisia. Ne edistävät nimittäin lajien maantieteellistä leviämistä.

61 Mikäli jäsenvaltio voisi välttää velvoitteen osoittaa erityissuojelualueita direktiivin liitteessä I lueteltujen ja alueellaan esiintyvien lajien suojelun varmistamiseksi pelkästään sillä perusteella, että muissa jäsenvaltioissa on lukuisia näiden samojen lajien suojelemiseen paljon sopivampia alueita, lintudirektiivin 4 artiklan 3 kohdassa päämääräksi asetetun yhtenäisen erityissuojelualueiden kokonaisuuden luominen vaarantuisi (ks. analogisesti em. asia komissio v. Alankomaat, tuomion 58 kohta).

62 Kreikan hallitus huomauttaa, että Irlannin sitoumus sen toimiessa yhteistyössä komission toimivaltaisten yksiköiden kanssa samoin kuin Irlannin vahvistama aikataulu uusien erityissuojelualueiden määrittämistä ja olemassa olevien erityissuojelualueiden laajentamista varten on otettava huomioon, koska tämän jäsenvaltion on tarkistettava vuoden 2000 IBA-selvityksen sisältö voidakseen määrittää lintujen suojelun kannalta tärkeät alueet ja osoittaa ne erityissuojelualueiksi.

63 Tämän osalta on todettava, että vaikka onkin totta, että alueiden osoittaminen erityissuojelualueiksi edellyttää, että toimivaltaiset viranomaiset ovat parhaiden saatavilla olevien tieteellisten tietojen perusteella vakuuttuneet siitä, että kyseinen alue on osa lintujen suojeluun parhaiten soveltuvia alueita (ks. vastaavasti asia C-60/05, WWF Italia ym., tuomio 8.6.2006, Kok. 2006, s. I-5083, 27 kohta), tämä ei kuitenkaan tarkoita, että erityissuojelualueiden osoittamista koskeva velvoite ei olisi yleensä voimassa niin kauan kuin kyseiset viranomaiset eivät ole täysin arvioineet ja tutkineet uutta tieteellistä tietoa.

64 Päinvastoin, kuten yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut, tarkka täytäntöönpano on erityisen tärkeää lintudirektiivin osalta, koska yhteisen luonnonperinnön hoito on uskottu kullekin jäsenvaltiolle sen alueella (ks. asia 262/85, komissio v. Italia, tuomio 8.7.1987, Kok. 1987, s. 3073, 9 kohta ja asia C-38/99, komissio v. Ranska, tuomio 7.12.2000, Kok. 2000, s. I-10941, 53 kohta).

65 Kun otetaan huomioon, että Irlannilla on ollut velvollisuus osoittaa erityissuojelualueiksi lajien suojelemiseen sopivimmat alueet 6.4.1981 lukien, tämän jäsenvaltion pyyntöä saada lisäaikaa, jotta se voisi arvioida saatavissa olevan parhaan tieteellisen lähteen, ei voida hyväksyä, koska tämä pyyntö ei ole yhteensopiva lintudirektiivin tavoitteiden eikä siinä jäsenvaltioille asetetun vastuun kanssa hoitaa alueellaan yhteistä luonnonperintöä.

66 Lisäksi, kuten tämän tuomion 47 kohdassa on jo todettu, on tärkeää käyttää perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä saatavilla olevia viimeisimpiä ajan tasalla olevia tieteellisiä tietoja.

67 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että koska asiassa ei ole esitetty sellaisia tieteellisiä tutkimuksia, jotka voisivat osoittaa virheelliseksi vuoden 2000 IBA-selvityksen, tämä selvitys on kaikkein ajan tasalla olevin ja täsmällisin viite liitteessä I mainittujen lajien sekä sellaisten säännöllisesti esiintyvien muuttavien lajien, joita ei mainita tuossa liitteessä, suojeluun lukumäärältään ja kooltaan parhaiten soveltuvien alueiden yksilöimistä varten.

Ensimmäisen kanneperusteen ensimmäinen osa

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

68 Komissio on myöntänyt oikeudenkäyntiä edeltäneessä menettelyssä, että Irlanti on osoittanut suhteellisen suuren määrän alueita erityissuojelualueiksi. Se katsoo kuitenkin, että myös muita alueita olisi pitänyt osoittaa. Komissio huomauttaa ensin, että vuoden 2000 IBA-selvityksessä luetellaan 140 lintujen suojelun kannalta tärkeätä aluetta, joiden yhteispinta-ala on 4 309 km^2 eli noin 6 prosenttia tämän jäsenvaltion maapinta-alasta (noin 60 % näistä alueista on rannikkoa, koska Irlannilla on 7 100 kilometriä pitkä rantaviiva; sisävesistöjä on lisäksi 20 %), ja toteaa tämän jälkeen, että 42:ta näistä alueista ei ole osoitettu erityissuojelualueiksi. Se toteaa, että vaikka kaikki nämä alueet osoitettaisiin erityissuojelualueiksi, Irlannin erityissuojelualueiden verkosto olisi yhä puutteellinen tiettyjen liitteessä I mainittujen lintulajien ja säännöllisesti esiintyvien muuttavien lajien osalta, koska vuoden 2000 IBA-selvitykseen sisältyvä osoittaminen ei täysin kata niitä.

69 Lisäksi se huomauttaa, että Irlannin erityissuojelualueiden verkosto on alueellisen kattavuuden osalta toiseksi viimeisellä sijalla niiden viidentoista valtion ryhmässä, jotka olivat jäseniä ennen vuoden 2004 laajentumista. Lisäksi useat uusista kymmenestä jäsenvaltiosta ovat jo ylittäneet Irlannin erityissuojelualueiden verkoston kattavuustason.

70 Lopuksi komissio muistuttaa, että Irlannin viranomaiset ovat ehdottaneet oikeudenkäyntiä edeltäneen menettelyn kuluessa aikataulua, joka koski erityissuojelualueiden osoittamista, uudelleenosoittamista ja tiettyjen alueiden laajentamista. Tätä aikataulua ei kuitenkaan ole noudatettu, eikä Irlanti ole osoittanut yhtään aluetta eikä tehnyt yhtään tätä koskevaa ilmoitusta.

71 Irlanti vastaa, korostettuaan olevansa tietoinen siitä, että sille kuuluva velvoite osoittaa erityissuojelualueiksi lajien suojelemiseen soveltuvat alueet perustuu lintudirektiiviin eikä vuoden 2000 IBA-selvitykseen, että kokonaisselvitystyötä, joka koskee Irlannin erityissuojelualueiden verkoston laajentamista tarvittaessa, ollaan toteuttamassa ja se tullaan saamaan lähiaikoina päätökseen.

72 Irlanti katsoo kuitenkin, että kuningaskalastaja (*Alcedo atthis*) on vähiten soveltuva laji yritykselle suojella sitä osoittamalla alueita erityissuojelualueiksi ja että on olemassa hyviä syitä sille, ettei ruisrääkkää (*Crex crex*) varten osoiteta muita erityissuojelualueita. Kyseinen jäsenvaltio huomauttaa lisäksi, että se voi laillisesti katsoa, ettei Cross Loughin (Killadoon) alue (jäljempänä Cross Loughin alue) ole sen käytettävissä olevien tietojen perusteella yksi suojeluun parhaiten soveltuvista alueista.

– Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

A *Vuoden 2000 IBA-selvityksessä yksilöidyt alueet*

73 Aluksi on todettava, että komissio on myöntänyt täydentävässä perustellussa lausunnossaan, että 24.10.2001 tiedoksi annettuun perusteltuun lausuntoon sisältyvässä taulukossa 1 oli virhe Bull and Cow Rocksin alueen osalta, koska se oli jo osoitettu erityissuojelualueeksi, ja että näin ollen kyseinen alue ei ole enää esillä olevan kanteen kohteena.

74 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan arvioitaessa, onko jäsenvaltio jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan, on otettava huomioon jäsenvaltion tilanne sellaisena kuin se oli perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä, eikä yhteisöjen tuomioistuin voi ottaa huomioon tämän jälkeen tapahtuneita muutoksia (ks. mm. asiaC-282/02, komissio v. Irlanti, tuomio 2.6.2005, Kok. 2005, s. I-4653, 40 kohta).

75 Esillä olevassa asiassa on lisäksi selvää, että edellä selostetuista, jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevien kanneperusteiden osalta toimitetuista tiedoista käy ilmi, että Irlanti ei kiistä sitä, että se ei ollut osoittanut erityissuojelualueiksi 42:ta vuoden 2000 IBA-selvityksessä yksilöidyistä 140 alueesta 11.7.2003 tiedoksi annetussa täydentävässä perustellussa lausunnossa asetetussa määräajassa.

76 Ottaen huomioon tämän tuomion 67 kohdassa todetun, pelkästään sillä seikalla, että Irlanti on aloittanut erityissuojelualueiden osoittamista ja uudelleenosoittamista koskevan laajan hankkeen, ei voida perustella sitä, ettei vuoden 2000 IBA-selvityksessä yksilöityjä alueita ole osoitettu erityissuojelualueiksi.

77 Sitä vastoin Irlanti on kiistänyt yksityiskohtaisesti tarpeen osoittaa Cross Loughin alue samoin kuin ruisrääkän suojeluun soveltuvat kolme aluetta eli Falcarragh to Min an Chladaigh, Malin Head ja Fanad Headin niemi.

78 Näin ollen on hyväksyttävä komission kanne siltä osin kuin se koskee 38:aa aluetta vuoden 2000 IBA-selvityksessä yksilöidyistä 42 alueesta, ja on tutkittava, onko kanne perusteltu niiden neljän alueen osalta, joiden osalta Irlanti on erityisesti kiistänyt lintutieteellisen intressin.

1. Cross Loughin alue

a) Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

79 Komissio on viitannut Cross Loughin alueeseen kahdesta syystä. Ensinnäkin Irlanti on erityisesti kiistänyt tarpeen osoittaa tämä alue erityissuojelualueeksi, vaikka se oli vielä hiljattain riuttatiirojen (*Sterna sandvicensis*) merkittävä lisääntymisalue. Toiseksi siitä, ettei tätä aluetta ole osoitettu ajoissa erityissuojelualueeksi, on saattanut aiheutua kielteisiä seurauksia kyseisen lajin suojeluun.

80 Komissio toteaa käytettävissään olevien tietojen perusteella, että riuttatiirayhdyskunnan, joka on vuoden 1989 IBA-selvityksen mukaan esiintynyt tällä alueella vuodesta 1937 lukien, katoaminen on seurausta minkkien (*Mustela vison*) harjoittamasta saalistustoiminnasta ja ettei missään vaiheessa ole toteutettu minkäänlaisia toimenpiteitä tämän yhdyskunnan suojelemiseksi. Komission mukaan asianmukaisilla hoitotoimenpiteillä riuttatiirat saattaisivat palata tälle aiemmin merkittävälle lisääntymisalueelle. Irlannin ei pidä hyötyä siitä, ettei se ole varmistanut ajoissa Cross Loughin alueen suojelua ja sen osoittamista erityissuojelualueeksi.

81 Irlanti väittää, että komissio ei ole perustellut tieteellisesti väitettään, jonka mukaan kyseisen jäsenvaltion pitäisi osoittaa erityissuojelualueeksi sellainen alue, jolla ei ole enää merkitystä kyseiselle lajille ja joka ei ole enää lintujen suojelun kannalta tärkeä alue vaan jolle linnut voisivat palata siellä lisäännyttyään, vaikka ne ovatkin muuttaneet sieltä pois. Vaikka komissiolla olisikin aihetta otaksua käytössään olevien tietojen perusteella, että riuttatiirat saattaisivat muuttaa uudelleen Cross Loughin alueelle (tai mille tahansa muulle alueelle) ja se saatettaisiin todella osoittaa

erityissuojelualueeksi, se ei ole kuitenkaan näyttänyt toteen, että tämä alue olisi yksi kyseisen lajin suojeluun parhaiten soveltuvista alueista. Irlanti lisää vielä, että komissio ei ole näyttänyt toteen, että riuttatiirayhdyskunnan katoamisen syynä olisi ollut minkkien saalistustoiminta kyseisellä alueella.

b) Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

82 On selvää, että Cross Loughin alue on yksilöity sekä vuoden 1989 IBA-selvityksessä että vuoden 2000 IBA-selvityksessä vuosina 1984 ja 1995 laadittujen lintutieteellisten arviointiperusteiden nojalla yhdeksi riuttatiirojen, joka on liitteessä I mainittu laji, suojeluun parhaiten soveltuvista alueista. Näin ollen on selvää, että tämä alue on kuulunut kyseisen lajin suojeluun parhaiten soveltuviin alueisiin 6.4.1981 lukien. Edellä mainitussa asiassa komissio vastaan Alankomaat annetun tuomion 62 kohdassa vahvistetun oikeuskäytännön mukaisesti Irlannilla oli siis velvollisuus osoittaa tämä alue erityissuojelualueeksi.

83 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 58 kohdassa, tämä alueiden osoittamisvelvoite ei välttämättä lakkaa olemasta olemassa, vaikka alue ei enää kuuluisi sopivimpiin alueisiin.

84 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan alueet, joita ei ole luokiteltu erityissuojelualueiksi, vaikka ne olisi pitänyt luokitella sellaisiksi, kuuluvat edelleen lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan ensimmäisen virkkeen soveltamisalaan, koska muussa tapauksessa tässä direktiivissä selostettuja suojelutavoitteita, sellaisina kuin ne mainitaan nimenomaisesti tämän direktiivin yhdeksännessä perustelukappaleessa, ei voitaisi saavuttaa (ks. em. asia komissio v. Espanja, tuomio 2.8.1993, 22 kohta ja asia C-374/98, komissio v. Ranska, tuomio 7.12.2000, Kok. 2000, s. I-10799, 47 ja 57 kohta).

85 Tästä seuraa, että Irlannin olisi pitänyt vähintäänkin toteuttaa lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitetut asianmukaiset toimenpiteet Cross Loughin alueen elinympäristöjen pilaantumisen tai huonontumisen sekä riuttatiiroihin vaikuttavien häiriöiden estämiseksi, jos häiriöt vaikuttavat merkittävästi tämän artiklan tavoitteisiin.

86 Esillä olevassa asiassa on todettava, että kyseinen jäsenvaltio ei ole toteuttanut tällaisia toimenpiteitä kyseisen alueen osalta eikä se ole näyttänyt toteen, että kyseinen alue ei soveltuisi enää suojeluun, vaikka suojelutoimenpiteitä olisi toteutettu (ks. vastaavasti em. asia komissio v. Portugali, tuomio 13.7.2006, 13 ja 14 kohta).

87 Lisäksi on todettava, että komission oikeudenkäynnin kuluessa esittämien tieteellisten tutkimustulosten ja huomautusten, joita Irlanti ei ole kiistänyt, mukaan suojelutoimenpiteet olivat mahdollisia. Komissio on selostanut irlantilaisen luonnontieteilijän kirjoittamien kahden artikkelin tuella sitä, miten minkit ryöstävät maassa pesivien riuttatiirojen pesiä, ja se on viitannut Donegalin kreivikunnan eräällä alueella hiljattain tehtyihin havaintoihin osoittaakseen, että hoitotoimenpiteet (minkkien pyydystäminen) ovat lieventäneet saalistajista johtuvia ongelmia ja että suurin osa paikallisesta riuttatiirayhdyskunnasta pesii aina samalla alueella.

88 Lisäksi komissio toteaa edellä mainittujen havaintojen perusteella, joita Irlanti ei ole kiistänyt ja joissa vahvistetaan mahdollisuus, että riuttatiirat saattavat asuttaa alueita uudelleen, että riuttatiirojen paluu alueille on täysin mahdollista. Se toteaa lisäksi, että tällä lajilla on oltava samalla alueella useita pesintäalueita ja etteivät ne välttämättä ole kaikki käytössä tiettynä pesintäkautena.

89 Näissä olosuhteissa on todettava, että kanne on Cross Loughin alueen osalta perusteltu.

2. Ruisrääkän suojeluun soveltuvat kolme aluetta

a) Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

90 Komissio väittää, että ruisrääkkä on ainoa maailmanlaajuisesti uhanalainen luonnonvarainen lintulaji, jota esiintyy Irlannissa. Ruisrääkkäkanta on laskenut rajusti viimeisten vuosikymmenien aikana, ja näitä lintuja esiintyy enää vain muutamissa rajoitetuissa saarekkeissa. Irlannissa elää tällä hetkellä hyvin pieni ruisrääkkäkanta, minkä vuoksi korkea suojelun taso alueilla on perusteltua.

91 Sen mukaan jäsenvaltio ei voi pätevästi vedota ruisrääkkäkannan vähäiseen kokoon ja uhanalaisuuteen voidakseen perustella sen, ettei tämän lajin suojeluun parhaiten soveltuvia alueita ole osoitettu erityissuojelualueiksi. Komissio toteaa vastauksessaan lisäksi, että ydinalueiden onnistunut suojelu ja hoito ovat ehdottoman tärkeitä, jotta ruisrääkkäkanta voisi elpyä ja laajentua nykyisestä uhanalaisesta asemastaan.

92 Irlanti puolestaan väittää, että muiden alueiden mahdollista osoittamista erityissuojelualueiksi on tarkasteltava kyseisestä lajista saatavilla olevien (lukuisien) tietojen perusteella ja National Parks and Wildlifen toteuttamien suojelutoimenpiteiden valossa. Ruisrääkän ei voida tuosta lajista saatavilla olevien tietojen perusteella enää katsoa olevan "maailmanlaajuisesti uhanalainen", ja näin ollen on harhaanjohtavaa kuvata sitä sellaiseksi. Kyseisten alueiden käyttö on olennaisesti muuttumassa.

Se katsoo, että komission itsepintaiset väitteet, joiden mukaan ruisrääkän suojeluun soveltuvia muita alueita on osoitettava erityissuojelualueiksi, ovat virheellisiä eikä niitä missään tapauksessa ole näytetty toteen asianmukaisin todistein.

93 Irlanti toteaa huomautettuaan, että olemassa olevien erityissuojelualueiden ulkopuolella esiintyy vähäisiä ja ennalta-arvaamattomia määriä ruisrääkkiä, että vaikeudet johtuvat siitä, että on vaikea ennakoida, onko alueella ruisrääkkiä, ei siitä, että se olisi epävarmaa. Toisin sanoen alueen osoittaminen erityissuojelualueeksi ei voi perustua oletuksiin, vaan sen on perustuttava päteviin lintutieteellisiin arviointiperusteisiin.

b) Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

94 Vaikka uudet tutkimukset ruisrääkän esiintymisestä Euroopassa ovat muuttaneet sen luokittelua, se, että se on nykyisin luokiteltu "silmällä pidettäväksi" (near threatened), vastaa aiemman "uhanalaiseksi" (vulnerable) luokittelun tavoin vuoden 2000 IBA-selvityksessä käytetyn arviointiperusteen C.1 nojalla lintujen suojelun kannalta tärkeäksi alueeksi yksilöimisen ehtoja. Tällä ei ole myöskään vaikutusta samassa selvityksessä käytetyn arviointiperusteen C.6 soveltamisen osalta. Vuoden 2000 IBA-selvityksessä yksilöityjen alueiden asema ei siis ole kyseenalainen.

95 Tätä toteamusta ei muuta muuksi myöskään Irlannin väite, jonka mukaan lintudirektiivissä säädetyt edellytykset on täytetty, kun otetaan huomioon ruisrääkkien tarpeet, luokittelemalla erityissuojelualueiksi sellaisia alueita, joilla esiintyy huomattava osa ruisrääkkäkannasta, ruisrääkkien hyväksi tulevan sellaisen rahoitusohjelman (Corncrake Grant Scheme) avulla, josta katetaan kolmen maataloustyön-

tekijän palkkaaminen, hallintokulut ja tuet maanviljelijöille ja jolla mahdollistetaan tutkimuksen rahoitus ja tukeminen sekä ruisrääkkiä koskevan osion sisällyttäminen viimeisimpään maaseutujen ympäristönsuojeluohjelmaan (Rural Environment Protection Scheme).

96 Kuten tämän tuomion 37–39 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä käy ilmi, tällaisia suojelutoimenpiteitä ei voida pitää riittävinä.

97 Samoin on hylättävä Irlannin väite, jonka mukaan olemassa olevien erityissuojelualueiden ulkopuolella esiintyy vähäisiä ja ennalta arvaamattomia määriä ruisrääkkiä.

98 On korostettava, että komissio on toimittanut, ilman että Irlanti olisi esittänyt tämän osalta vastaväitteitä, lintutieteellisiä julkaisuja, joissa todetaan, että vuosina 1999–2001 keskimäärin 39 prosenttia Irlannissa esiintyneestä ruisrääkkäkannasta oli erityissuojelualueiden ulkopuolella ja että vuosina 2002–2004 tämä luku oli lähempänä 50:tä prosenttia.

99 Lisäksi on hylättävä Irlannin väite, jonka mukaan tämän lajin levinneisyydessä on tapahtunut huomattavia muutoksia lyhyillä aikaväleillä (alle 10 vuotta), ja että siihen saakka, kunnes tämä tilanne on vakiintunut, on liian aikaista suositella muiden alueiden osoittamista erityissuojelualueiksi.

100 Tämän osalta on todettava, että ruisrääkkien esiintyminen kyseisillä alueilla on ollut riittävän vakaata lyhyinä ajanjaksoina. Irlanti ei näet ole kiistänyt sitä, että komission toimittamien, BirdWatch Irelandin toteuttaman tutkimuksen tulosten mukaan

vuosina 1993–2001 ruisrääkkien vähäinen esiintyminen Falcarragh to Min an Chladaighissa oli 8 prosenttia, Malin Headissa 4 prosenttia ja Fanad Headin niemellä 3 prosenttia koko Irlannissa esiintyvästä kannasta. Saman lähteen mukaan myös vuosilta 2002–2004 voidaan havaita vastaavia lukuja.

101 Irlannin väitteestä, jonka mukaan kiinteistönomistajien myötämielisyys ja yhteistyö ovat ratkaisevia tulevien suojeluhankkeiden onnistumiselle ja suojelutoimien soveltamiselle, riittää, kun todetaan, että vaikka näin olisikin, tällainen seikka ei vapauta jäsenvaltiota sille lintudirektiivin 4 artiklan nojalla kuuluvista velvoitteista.

102 Näissä olosuhteissa on todettava, että kanne on samoin perusteltu Falcarragh to Min an Chladaighin, Malin Headin ja Fanad Headin niemen alueiden osalta.

B *Muilla alueilla suojeltavat linnut*

103 Komissio väittää, että kaakkurin (*Gavia stellata*), sinisuohaukan (*Circus cyaneus*), ampuhaukan (*Falco columbarius*), muuttohaukan (*Falco peregrinus*), kapustarinnan (*Pluvialis apricaria*), ruisrääkän, kuningaskalastajan, tundrahanhen (*Anser albifrons flavirostris*) ja suopöllön (*Asio flammeus*), jotka ovat liitteessä I mainittuja suojeltuja lajeja, sekä töyhtöhyypän (*Vanellus vanellus*), punajalkaviklon (*Tringa totanus*), taivaanvuohen (*Gallinago gallinago*), isokuovin (*Numenius arquata*) ja suosirrin (*Calidris alpina*), jotka ovat säännöllisesti esiintyviä muuttavia lajeja, osalta vuoden

2000 IBA-selvityksessä yksilöidyt, lintujen suojelun kannalta tärkeät alueet eivät selvästikään muodosta lukumäärältään ja kooltaan riittävää aluekokonaisuutta näiden lajien suojelutarpeita varten.

104 Irlanti väittää, että kuudesta edellä mainittuihin yhdeksään lajiin, jotka mainitaan myös liitteessä I, kuuluvasta lajista samoin kuin suosirristä, joka on säännöllisesti esiintyvä muuttava laji, on tehty tutkimuksia. Tämän tutkimustyön perusteella voidaan vastedes yksilöidä alueet, jotka voidaan osoittaa erityissuojelualueiksi kaakkurin, sinisuohaukan, ampuhaukan, kapustarinnan ja suosirrin suojelemista varten. Irlanti on todennut oikeudenkäyntiä edeltäneen menettelyn kuluessa, että sinisuohaukan suojelemista varten ehdotettavat erityissuojelualueet mahdollistavat myös suopöllön suojelun. Lisäksi kapustarinta edustaa nykyisin jo "kelpuuttavaa intressiä" kolmella erityissuojelualueeksi osoitetulla alueella ja ampuhaukka neljällä alueella, joihin liittyy useita lajeja koskeva intressi. Muuttohaukka voi olla luokitteluun kelpuuttava laji useimmilla alppivarista (*Pyrrhocorax pyrrhocorax*) varten osoitetuilla erityissuojelualueilla.

105 Vaikka onkin totta, että Irlanti on toimittanut näyttöä tietyistä osittaisista hankkeista, näitä ei ollut saatettu päätökseen 11.7.2003 tiedoksi annetussa täydentävässä perustellussa lausunnossa asetetussa määräajassa. Koska jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä on kuitenkin arvioitava ainoastaan jäsenvaltion tilanteen perusteella, sellaisena kuin se oli perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä, tämän tuomion edellisessä kohdassa mainittujen tietojen valossa on todettava, että Irlanti ei ole noudattanut velvoitteitaan osoittaa erityissuojelualueita kaakkurin, sinisuohaukan, ampuhaukan, muuttohaukan, kapustarinnan ja suopöllön, jotka ovat liitteessä I mainittuja lajeja, eikä suosirrin, joka on sellainen säännöllisesti esiintyvä muuttava laji, jota ei ole mainittu liitteessä I, suojelun varmistamiseksi. Kanneperuste on myös tältä osin perusteltu.

106 Sitä vastoin komissio, jolla on todistustaakka jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevien kanteiden osalta (asia C-288/02, komissio v. Kreikka, tuomio 21.10.2004, Kok. 2004, s. I-10071, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), ei ole

osoittanut oikeudellisesti riittävällä tavalla, että Irlanti ei ole noudattanut sille kuuluvia velvoitteita osoittaa erityissuojelualueita tundrahanhen, joka on mainittu liitteessä I, sekä töyhtöhyypän, punajalkaviklon, taivaanvuohen ja isokuovin, jotka ovat sellaisia säännöllisesti esiintyviä muuttavia lajeja, joita ei ole mainittu liitteessä I, suojelemista varten. Näin ollen kanneperuste ei ole tältä osin perusteltu.

107 Irlanti kiistää kuningaskalastajan ja ruisrääkän osalta tarpeen osoittaa muita alueita erityissuojelualueiksi niiden suojelua varten.

1. Kuningaskalastajan suojeluun parhaiten soveltuvat alueet

108 Komissio katsoo, että Irlannin erityissuojelualueiden verkostoon pitäisi kuulua sellaisten jokireittien edustava kokonaisuus, joita kuningaskalastaja voi käyttää. Irlanti ei ole kuitenkaan toteuttanut mitään toimenpiteitä kuningaskalastajan suojeluun parhaiten soveltuvien alueiden osoittamiseksi erityissuojelualueiksi, eikä sillä ole edes tiedossaan kyseisen lajin nykyisin esiintyvää kantaa.

109 Irlanti katsoo, että niin laajalle levinnyt laji kuin kuningaskalastaja on alueiden luokittelua erityissuojelualueiksi koskevaan suojeluyritykseen vähiten soveltuva levinnyt laji. Tällainen lopputulos perustuu saatavilla oleviin tietoihin, muun muassa vuosina 1988–1991 toteutettuihin kahteen lisääntymiskartastoon. Vaikka kuningaskalastajien nykyistä kantaa ei tunneta, vaikuttaa siltä, että BirdWatch Irelandilla olisi aikomus toteuttaa kartoitus. Mikäli tämän kartoituksen perusteella kävisi ilmi, että kuningaskalastajien kanta on suurempi, Irlannin viranomaiset arvioisivat uudelleen erityissuojelualueiden perustamista niiden tulevaisuudessa tapahtuvaa suojelemista varten.

110 Kuten tämän tuomion 59 kohdassa on kuitenkin jo todettu, lintudirektiivin 4 artiklan 1 kohdasta, sellaisena kuin yhteisöjen tuomioistuin on sitä tulkinnut, käy ilmi, että jos jäsenvaltion alueella esiintyy liitteessä I mainittuja lajeja, sen on määritettävä kyseisiä lajeja varten erityissuojelualueita. Tästä seuraa, että Irlannin olisi pitänyt yksilöidä kuningaskalastajan suojeluun parhaiten soveltuvat alueet ja osoittaa ne erityissuojelualueiksi.

111 Tästä seuraa, että Irlanti, joka myöntää, että sen alueella esiintyy kuningaskalastajia, ei ole täyttänyt tätä velvollisuutta 11.7.2003 tiedoksi annetussa täydentävässä perustellussa lausunnossa asetetussa määräajassa. Näin ollen kanne on myös kuningaskalastajan suojeluun soveltuvien alueiden osalta perusteltu.

2. Ruisrääkän suojeluun parhaiten soveltuvat alueet

112 Komissio toteaa, että ruisrääkän suojelemista varten osoitettu olemassa oleva erityissuojelualueiden verkosto on heikko. Se huomauttaa, että vuoden 2000 IBA-selvityksessä yksilöidään lisäksi viisi ylimääräistä aluetta eli Falcarragh an Chladaigh, Malin Head, Fanad Headin niemi, Mulletin niemi ja Moy valley.

113 Tämän tuomion edellisessä kohdassa lueteltujen viiden ylimääräisen alueen osalta on todettava yhtäältä, että ne ovat lintujen suojelun kannalta tärkeitä alueita, ja toisaalta, että tämän tuomion 102 kohdassa on jo todettu jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen niistä kolmen eli Falcarragh to Min an Chladaighin, Malin Headin ja Fanad Headin niemen alueen osalta.

114 Komissio täsmentää Mulletin niemen alueen osalta vastauksessaan, että osa kyseisestä alueesta on osoitettu erityissuojelualueeksi muita tarkoituksia varten. Näin ollen on aluksi todettava, että tämä alue on esimerkki osittaisesta osoittamisesta.

115 Tämän jälkeen on todettava, että arviointiperuste C.6 soveltuu Mulletin niemen alueeseen. Tässä arviointiperusteessa nimetään alue, joka on yksi kullakin eurooppalaisella alueella olevista, liitteessä I mainittua lajia tai alalajia varten olevista tärkeimmistä viidestä alueesta. Tästä seuraa näin ollen, kuten käy ilmi vuoden 2000 IBA-selvityksessä käytetyistä arviointiperusteista, että riittää, että kyseisellä alueella asuu merkittävä määrä kyseiseen lajiin tai alalajiin kuuluvia yksilöitä (vähintään 1 % liitteessä I mainitun lajin koko maassa olevasta lisääntyvästä kannasta tai 0,1 % biomaantieteellisestä kannasta), jotta se on luokiteltava erityissuojelualueeksi.

116 Tämän osalta on todettava, että esillä olevassa asiassa komissio on selostanut vastauksessaan BirdWatch Irelandin erään tutkimuksen tulokset, joita Irlanti ei ole kiistänyt ja joiden mukaan vuosina 1993–2001 ruisrääkän vähäinen esiintyminen tuolla alueella vastasi 4:ää prosenttia koko maassa olevasta kannasta. Saman lähteen mukaan vastaavanlaisia lukuja voidaan havaita myös vuosien 2002–2004 osalta.

117 Näin ollen on hyväksyttävä komission kanne Mulletin niemen alueen osalta.

118 Komissio myöntää Moy valleyn alueen osalta, että luetteloinnin perusteella saaduista tiedoista käy ilmi, ettei ruisrääkkää ole esiintynyt siellä useisiin vuosiin. BirdWatch Irelandin luvuista käy ilmi, että alueella oli lukuisia ruisrääkkiä 1980-luvulla ja aina 1990-luvun puoliväliin saakka. Erityisesti on todettava, että vuoteen 1993 saakka tuolla alueella esiintyi River Shannon callowsin erityissuojelualueen jälkeen toiseksi suurin määrä ruisrääkkiä, ja se olisi varauksetta soveltunut erityissuojelualueeksi minkä tahansa kohtuullisten lintutieteellisten arviointiperusteiden perusteella. Näin ollen oli olemassa sellaisia seikkoja, joiden nojalla olisi ollut perusteltua osoittaa Moy valleyn alue erityissuojelualueeksi pitkään lintudirektiivin voimaantulon jälkeen. Ruisrääkän häviäminen sieltä johtuu maatalouden harjoittamistapojen muuttumi-

sesta, eikä Irlanti ole pyrkinyt korjaamaan tätä tilannetta. Komissio väittää, ettei Irlanti saa hyötyä siitä, ettei se ole osoittanut tätä aluetta erityissuojelualueeksi eikä suojellut sitä. Irlanti ei ole näyttänyt toteen, että olisi ollut mahdotonta palauttaa sinne ruisrääkkiä.

119 Tämän osalta on todettava, että Irlanti ei ole kiistänyt komission vastauksessaan esittämiä BirdWatch Irelandin lukuja, joista käy ilmi, että Moy valleyn alueella oli runsaasti ruisrääkkiä 1980-luvulla ja aina 1990-luvun puoliväliin saakka. Tästä seuraa, että tämä alue oli yksi ruisrääkän suojeluun sopivimmista alueista, ja tämän tuomion 37 kohdassa mainitun oikeuskäytännön nojalla Irlannin olisi pitänyt osoittaa se erityissuojelualueeksi.

120 Tämän tuomion 84 kohdassa mainitun vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan alueet, joita ei ole luokiteltu erityissuojelualueiksi, vaikka ne olisi pitänyt luokitella sellaisiksi, kuuluvat siis edelleen lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan ensimmäisen virkkeen soveltamisalaan, koska muussa tapauksessa tässä direktiivissä selostettuja suojelutavoitteita, sellaisina kuin ne mainitaan nimenomaisesti tämän direktiivin yhdeksännessä perustelukappaleessa, ei voitaisi saavuttaa. Tästä seuraa, että Irlannin olisi pitänyt vähintäänkin toteuttaa lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitetut asianmukaiset toimenpiteet Moy valleyn alueen elinympäristöjen huonontumisen sekä ruisrääkkään vaikuttavien häiriöiden estämiseksi, jos häiriöt vaikuttaisivat merkittävästi tämän artiklan tavoitteisiin.

121 Asiakirja-aineistosta käy ilmi, että ruisrääkän häviäminen Moy valleyn alueelta, joka olisi pitänyt osoittaa erityissuojelualueeksi, johtuu maatalouden harjoittamistapojen muuttumisesta, eikä Irlanti ole pyrkinyt korjaamaan tätä tilannetta.

122 Irlanti ei ole myöskään näyttänyt toteen, että ruisrääkän palauttaminen tälle alueelle olisi mahdotonta. Näin ollen komission kanne on hyväksyttävä tältä osin.

123 Tästä seuraa, että kanne on myös Mulletin niemen ja Moy valleyn alueiden osalta perusteltu.

Ensimmäisen kanneperusteen toinen osa

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

124 Komissio väittää, että Irlanti ei ole noudattanut sille lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdan nojalla kuuluvaa velvoitetta, koska se on osoittanut tiettyjä alueita erityissuojelualueiksi vain osittain. Komission mukaan lukuisissa tapauksissa määritettäessä erityissuojelualueiden rajoja niiden ulkopuolelle on jätetty sellaisia niihin rajoittuvia täysin vastaavia alueita, joihin liittyy lintutieteellinen intressi ja jotka on luetteloitu vuoden 2000 IBA-selvityksessä. Sen väitteet koskevat kaiken kaikkiaan 37:ää aluetta.

125 Komissio toteaa huomautettuaan, että erityissuojelualueiden rajat oli määriteltävä lintutieteellisten eikä taloudellisten näkemysten perusteella, että Irlannin viranomaiset ovat päinvastoin useissa tapauksissa rajoittaneet erityissuojelualueet julkisiin maihin kuuluviin alueisiin, ja ne ovat laiminlyöneet osoittaa alueita erityissuojelualueiksi, mikäli tämä oli selvästi ristiriidassa taloudellisten etujen kanssa.

126 Komissio toteaa lisäksi, että Irlannin viranomaiset ovat ilmoittaneet menettelyn kuluessa, että ne aikoivat laajentaa ja määrittää uudelleen lukuisia alueita vuoden 2004 kesäkuuhun mennessä, mutta eivät näytä toteuttaneen tätä aikomusta.

127 Irlanti toteaa, että kyseiset tutkimukset ovat käynnissä ja että sen on tarkoitus osoittaa uusia erityissuojelualueita kyseisten lajien suojelemista varten. Kaikki uudelleenluokittelut ja uudet luokittelut tullaan toteuttamaan luontoasetuksen vaatimusten mukaisesti. Se kiistää kuitenkin väitteen, jonka mukaan Sandymount Strand and Tolka Estuaryn erityissuojelualueeseen ei ole osoitettu riittävän suurta maa-aluetta.

– Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

128 Todetessaan, että tiettyjä erityissuojelualueita on laajennettava, Irlanti myöntää laiminlyöneensä sille lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdan nojalla kuuluvia velvoitteita. Näin ollen on hyväksyttävä komission kanne siltä osin kuin se koskee 36:ta 37:stä alueesta.

129 Tämän jälkeen on tutkittava Sandymount Strand and Tolka Estuaryn erityissuojelualueen tilannetta.

130 Komissio väittää, että määritettäessä Sandymount Strand and Tolka Estuaryn erityissuojelualueen rajoja ei ole asianmukaisesti otettu huomioon lintutieteellisiä tarpeita, mikä on vastoin lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohtaa.

131 Komission mukaan asiaa koskevasta selvitysaineistosta käy ilmi, että Irlannin viranomaisten omaksuma lähestymistapa niiden määrittäessä Sandymount Strand and Tolka Estuaryn erityissuojelualueen – joka muodostaa laajan, vesilinnuille kansainvälisesti merkittävän kosteikon, joka sijaitsee Dublinin lahdessa ja jolla asuu säännöllisesti yli 20 000 talvehtivaa yksilöä – rajoja, johtaa siihen, että sen ulkopuolelle on jätetty kaksi aluetta, jotka oli tarkoitus kehittää laajojen julkisten töiden yhteydessä; tämä poissulkeminen on päätetty näiden alueiden lintutieteellistä arvoa koskevan yksittäisen arvioinnin perusteella, vaikka erityissuojelualue olisi pitänyt määrittää ottamalla huomioon kosteikon ekosysteemin luonnolliset rajat.

132 Komissio toteaa erityissuojelualueeseen sisällytettäväksi alun perin ehdotetun ensimmäisen 4,5 hehtaarin suuruisen alueen osalta, että sitä ei ole otettu mukaan Sandymount Strand and Tolka Estuaryn erityissuojelualueen laajentamista koskevaan alkuperäiseen hankkeeseen Dublin Port Companyn (Dublinin satamaviranomainen) puututtua asiaan, koska se halusi laajentaa satamaa täyttämällä alueen maalla.

133 Irlanti puolestaan väittää, ettei kyseistä aluetta olisi pitänyt sisällyttää alun perin ehdotettuun laajennettuun alueeseen ja ettei sen sisällyttämiselle ollut tieteellisiä perusteita. Erityissuojelualueen laajentamista koskevan hankkeen muutosta on tutkittu huolellisesti ja on katsottu, ettei tämän alueen sisällyttäminen ollut tieteellisesti perusteltua, koska ainoastaan pieni osa siitä on lyhytaikaisesti laskuveden aikana esillä.

134 Kyseinen jäsenvaltio huomauttaa erityisesti, että tavalliset sopeutuvat kahlaajalajit voivat käyttää aluetta vain, kun se paljastuu laskuveden aikaan. Nämä lajit löytävät muualta suurimman osan ravinnostaan. Saattaa myös olla niin, että alueella ei ole yhteyttä lähistöllä sijaitseviin tärkeisiin elinympäristöihin, jotka tarjoavat paremmat olosuhteet kyseisille lajeille. Mainitun valtion mukaan komissio ei ole todella pyrkinyt kiistämään tämän näkemyksen tieteellisiä perusteita.

135 Ensimmäisen alueen osalta on todettava aluksi, että komission vastauksessaan esittämiä väitteitä, jotka koskevat tuolla alueella sijaitsevia muita maa-alueita, ei voida tutkia yhteisöjen tuomioistuimessa käsiteltävänä olevan kanteen yhteydessä, koska ne eivät ole kanteen kohteena.

136 Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 226 artiklan nojalla nostetun kanteen kohde rajataan kyseisessä määräyksessä tarkoitetussa oikeudenkäyntiä edeltävässä menettelyssä, joten kanteen on näin ollen perustuttava samoihin syihin ja perusteisiin kuin perusteltu lausuntokin (ks. asia C-456/03, komissio v. Italia, tuomio 16.6.2005, Kok. 2005, s. I-5335, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

137 Tämän jälkeen on todettava, kuten käy ilmi asiakirja-aineistosta, että komissio on vedonnut Dublin Bay Watchin marraskuussa 2002 toteuttamaan lintutieteellisen asiantuntijalausuntoon, jossa suositeltiin maantäyttöhankkeen lintutieteellisten vaikutusten arvioinnin tulosten perusteella näiden alueiden sisällyttämistä Sandymount Strand and Tolka Estuaryn erityissuojelualueeseen. Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 72 kohdassa, tässä tutkimuksessa, jota Irlannin viranomaiset eivät ole kiistäneet, todetaan, että useat lajit käyttävät tätä poikkeustapauksissa paljastuvaa maa-aluetta selvästi keskimääräistä enemmän. Lisäksi ainakin osa näistä alueista paljastuu heikommillakin vuorovesillä, jolloin linnut voivat käyttää niitä. Aluetta käyttävät kahlaajalintujen lisäksi myös esimerkiksi riuttatiirat, jotka eivät ole riippuvaisia maan paljastumisesta.

138 On todettava, että kyseinen ensimmäinen alue on olennainen osa kosteikon ekosysteemiä, ja se olisi pitänyt osoittaa erityissuojelualueeksi. Tästä seuraa, että kanne on perusteltu siltä osin kuin se koskee ensimmäistä aluetta, joka on jätetty pois Sandymount Strand and Tolka Estuaryn erityissuojelualueen laajentamista koskevasta alkuperäisestä hankkeesta.

139 Toinen alue koostui 2,2 hehtaarin mutamatalikosta Tolka-joen estuaarin suulla, joka komission mukaan tuhottiin Dublinin satamatunnelia rakennettaessa; tuon hankkeen alkuunpanijana oli Dublin Corporation (nykyisin Dublin City Council (Dublinin kaupunki)). Komissio väittää, että vaikka ulkopuolelle jätetty alue olikin vähäinen, sillä oli täydellistä ekosysteemiä eli mutamatalikkoa vastaavia ominaispiirteitä, ja että linnut, jotka ovat riippuvaisia koko ekosysteemistä eli meriharakka (*Hœmatopus ostralegus*) ja punajalkaviklo käyttivät sitä säännöllisesti. Kosteikon täydellisen ekosysteemin tiettyjen osien sulkeminen pois on vastoin lintudirektiivin tavoitteita.

140 Irlanti väittää, että kyseisellä 2,2 hehtaarin suuruisella nousu- ja laskuveden välisellä mutamatalikolla, joka tulee esiin hyvin lyhyinä ajanjaksoina ainoastaan ravinnonhankinta-alueeksi, esiintyy vain hyvin vähäinen määrä meriharakoita ja punajalkavikloja. Näin ollen alueen ei katsottu tulevan todennäköisesti sisällytetyksi vastaavaan erityissuojelualueeseen. Tuota päätöstä tehtäessä sovelletut arviointiperusteet olivat tieteellisesti päteviä lintutieteellisiä perusteita. Irlannin mukaan komission näkemystä, jonka mukaan 2,2 hehtaarin suuruisen alueen menettäminen tarkoittaa lintujen elinympäristöjen merkittävää huonontumista ja aiheuttaa häiriöitä, ei voida hyväksyä, eikä komissio ole esittänyt näkemyksensä tueksi mitään tieteellistä tai objektiivisesti todennettavissa olevaa todistetta.

141 Toisen alueen osalta on muistutettava, että tämän tuomion 39 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaan osoitettaessa alueita erityissuojelualueiksi on noudatettava yksinomaan lintudirektiivissä määritettyjä lintutieteellisiä perusteita.

142 Näin ollen komissio väittää perustellusti, että yhtäältä alueiden luokittelu erityissuojelualueiksi ei voi olla seurausta kunkin alueen lintutieteellisen arvon yksittäisestä arvioinnista vaan se on tehtävä ottaen huomioon kosteikon ekosysteemin luonnolliset rajat ja että toisaalta lintutieteelliset arviointiperusteet, joihin erityis-

suojelualueiksi osoittamisen on yksinomaan perustuttava, on oltava tieteellisesti perusteltuja. Lintutieteellisiksi väitettyjen virheellisten arviointiperusteiden käyttäminen saattaisi johtaa erityissuojelualueiden rajojen virheelliseen määrittämiseen.

143 Esillä olevassa asiassa on kiistatonta, että kyseisen alueen erottaa muusta estuaarista tie, joka kulkee joen poikki, ja että sillä on mutamatalikkona samat ominaispiirteet kuin Dublinin lahden koko alueella.

144 Lisäksi heinäkuussa 1998 julkaistusta ympäristövaikutusten arvioinnista, johon molemmat osapuolet ovat vedonneet oikeudenkäynnin kuluessa, käy ilmi, että osa Sandymount Strand and Tolka Estuaryn erityissuojelualueella esiintyvistä luonnonvaraisista linnuista käyttää tätä aluetta ravinnonhankinta-alueena.

145 Näin ollen on todettava, että kolme niistä yhdeksästä lintulajista, jotka ovat ratkaisevia sille, että Dublinin lahti voidaan luokitella näiden lajien käyttämäksi lintutieteellisesti merkittäväksi alueeksi, käyttää toista aluetta ravinnonhankinta-alueena odotettavissa olevissa keskimääräisissä rajoissa, tai jopa enemmän. Näin ollen kyseinen alue on olennainen osa koko kosteikon ekosysteemiä, ja näin ollen myös se olisi pitänyt osoittaa erityissuojelualueeksi.

146 Tästä seuraa, että kanne on myös toisen alueen, joka ei kuulu Sandymount Strand and Tolka Estuaryn erityissuojelualueeseen, osalta perusteltu.

147 Näin ollen on katsottava, että ensimmäisen kanneperusteen toinen osa on perusteltu.

148 Edellä esitettyjen seikkojen perusteella on todettava, että ensimmäinen kanneperuste on perusteltu, paitsi siltä osin kuin se koskee alueiden osoittamista erityissuojelualueiksi liitteessä I mainitun tundrahanhen sekä töyhtöhyypän, punajalkaviklon, taivaanvuohen ja isokuovin, jotka ovat sellaisia säännöllisesti esiintyviä muuttavia lajeja, joita ei ole mainittu liitteessä I, suojelemista varten.

Toinen kanneperuste, joka koskee laiminlyöntiä toteuttaa lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti alueiden suojelun kannalta tarvittavaa oikeudellista asemaa

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

149 Komissio väittää, ettei Irlannin lainsäädännössä ole vuodesta 1981 lähtien pantu riittävällä tavalla täytäntöön lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdan säännöksiä ja ettei Irlanti ole myöskään soveltanut näitä säännöksiä käytännössä toteuttamalla erityissuojelualueiden kannalta tarvittavaa oikeudellista asemaa kyseisten lintulajien säilymisen ja lisääntymisen varmistamiseksi.

150 Komission mukaan ensinnäkin erityissuojelualueilla esiintyvien lintulajien eloonjäämisen ja lisääntymisen varmistaminen saattaa edellyttää sekä ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä että myös aktiivisia tai positiivisia toimenpiteitä, joita Irlanti ei ole toteuttanut yhtä poikkeusta lukuun ottamatta. Toiseksi on epäselvää, tarjoaako Irlannin asiaan soveltuva lainsäädäntö todella oikeudellisen perustan tällaisten toimenpiteiden toteuttamiselle.

151 Irlanti kiistää väitetyn jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen. Velvoitteesta toteuttaa erityissuojelualueiden tehokkaan suojelun kannalta tarvittava oikeudellinen asema Irlanti toteaa, että ennaltaehkäisevä lähestymistapa ei riitä lintujen

suojelemiseen kaikissa tilanteissa, mutta se väittää, että tämän tavoitteen perusteella perustettiin ruisrääkän hyväksi tuleva vapaaehtoinen tukiohjelma. Tämän lisäksi se mainitsee useita luonnosvaiheessa olevia lintujen hoitoa ja suojelua tietyillä erityissuojelualueilla koskevia suunnitelmia.

152 Kyseinen jäsenvaltio kiistää lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdan täytäntöönpanemisesta annetun Irlannin lainsäädännön tarkoituksen osalta sen, että luontoasetuksen ainoana tavoitteena olisi luontodirektiivin täytäntöönpano, ja väittää, että kyseinen asetus tarjoaa kansallisessa oikeudessa riittävän oikeudellisen perustan erityissuojelualueita koskevien hoitosuunnitelmien laatimista ja täytäntöönpanemista varten. Irlanti toteaa, että luontoasetuksessa säädetään nimenomaisesti erityissuojelualueisiin sovellettavista keskeisistä suojaavista ja täytäntöönpanevista toimenpiteistä; tällaisia ovat erityisesti luontoasetuksen 13 §, jonka osalta saman asetuksen 34 §:ssä säädetään nimenomaisesti, että sitä sovelletaan lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti osoitettuihin alueisiin.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

153 On muistutettava, että yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdassa jäsenvaltiot velvoitetaan antamaan erityissuojelualueille sellainen oikeudellinen asema suojelun kannalta, jonka avulla turvataan erityisesti liitteessä I mainittujen lintulajien eloonjääminen ja lisääntyminen sekä niiden säännöllisesti esiintyvien muuttavien lajien pesintä, sulkasato ja talvehtiminen, joita ei luetella liitteessä I (ks. asia C-166/97, komissio v. Ranska, tuomio 18.3.1999, Kok. 1999, s. I-1719, 21 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

154 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 77 kohdassa, erityissuojelualueiden suojelu ei saa rajoittua ihmisen aiheuttamien haitallisten vaikutusten torjumiseen, vaan tilanteen mukaan siihen on sisällyttävä myös positiivisia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on alueen tilan säilyttäminen tai parantaminen.

155 On selvää, että luontoasetuksen 13 §:llä olisi pantu täytäntöön riittävällä tavalla lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohta, mikäli tätä säännöstä olisi sovellettu erityissuojelualueisiin. Toisin kuin Irlanti, joka väittää, että kyseisen asetuksen 13 §:ää sovelletaan myös erityissuojelualueisiin pääasiallisesti 34 §:n nojalla, komissio katsoo, että luontoasetuksen ainoana tarkoituksena on panna täytäntöön luontodirektiivi.

156 Luontoasetuksen 34 §:ssä säädetään, että "tämän asetuksen 4, 5, 7, 13, 14, 15 ja 16 §:n säännöksiä sovelletaan tarvittaessa soveltuvin osin lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti osoitettuihin alueisiin".

157 EY 249 artiklan kolmannen kohdan sanamuodon mukaan direktiivi velvoittaa saavutettavaan tulokseen nähden jokaista jäsenvaltiota, jolle se on osoitettu, mutta jättää kansallisten viranomaisten valittavaksi muodon ja keinot. Tästä seuraa, että Irlannilla, kuten millä tahansa muulla jäsenvaltiolla, on valta valita muoto ja keinot lintudirektiivin täytäntöönpanemiseksi (ks. vastaavasti asia C-296/01, komissio v. Ranska, tuomio 20.11.2003, Kok. 2001, s. I-13909, 55 kohta).

158 Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan direktiivin saattaminen osaksi kansallista oikeusjärjestystä edellyttää sitä, että taataan se, että direktiivi on kokonaisuudessaan riittävän selkeästi ja täsmällisesti täytäntöönpantu (ks. vastaavasti asia C-361/88, komissio v. Saksa, tuomio 30.5.1991, Kok. 1991, s. I-2567, 15 kohta).

159 Kuten tämän tuomion 64 kohdassa on jo todettu, yhteisöjen tuomioistuin on myös katsonut, että tarkka täytäntöönpano on erityisen tärkeää lintudirektiivin osalta, koska yhteisen luonnonperinnön hoito on uskottu kullekin jäsenvaltiolle sen alueella.

160 Näin ollen on selvitettävä, onko niin, kuten komissio väittää, että luontoasetuksen 34 §:ssä ei taata saman asetuksen 13 §:n soveltamista alueisiin, jotka on osoitettu erityissuojelualueiksi lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdan nojalla.

161 Mainitun 34 §:n sanamuodon mukaisen tulkinnan perusteella voidaan päätellä, että säännöksessä ei sellaisenaan jätetä luontoasetuksen soveltamisalan ulkopuolelle tämän asetuksen 13 §:n soveltamista alueisiin, jotka on osoitettu erityissuojelualueiksi lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdan nojalla.

162 Näin ollen ei voida hyväksyä komission väitettä, jonka mukaan koska luontoasetuksessa ei mainita erikseen tavoitetta panna myös lintudirektiivi täytäntöön ja ottaen huomioon European Communities Actissa asetetut rajoitteet, kyseinen asetus ei tarjoa oikeudellista perustaa, jonka nojalla voidaan laatia lintujensuojelua erityissuojelualueilla koskevia hoitosuunnitelmia.

163 Samasta syystä ei voida hyväksyä myöskään komission väitettä, jonka mukaan luontoasetuksessa ei sallita luontodirektiivin 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen hoitotoimenpiteiden soveltamista erityissuojelualueisiin, koska tämän asetuksen ainoana tavoitteena on todettu olevan kyseisen direktiivin täytäntöönpano. Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 82 kohdassa, jos lintudirektiivin 6 artiklan 1 kohdan mukaisia vastaavia toimenpiteitä pitää soveltaa 4 artiklan 1 ja 2 kohdan nojalla myös erityissuojelualueisiin, mikään ei estä kansallista lainsäätäjää luomasta yhtä ainoaa säännöstä kahden direktiivin säännösten täytäntöönpanoa varten.

164 Myöskään komission väitettä, joka koskee European Communities Actissa asetettuja rajoituksia, ei voida hyväksyä. Irlanti näet toteaa vastineessaan, eikä komissio ole

kiistänyt tätä, että luontoasetus ei ole laki mutta että se on kokonaisuudessaan ja kiistattomasti täysimääräisesti voimassa ja että sillä on täydet oikeusvaikutukset, mikäli sitä ei ole menestyksekkäästi riitautettu toimivaltaisessa tuomioistuimessa.

165 Lopuksi on todettava samasta syystä kuin tämän tuomion 161 kohdassa, että on hylättävä komission väite, jonka mukaan luontoasetuksen 13 §:n, joka koskee ministerin erityissuojelualueiden osalta toteuttamia suojelutoimenpiteitä, soveltaminen erityissuojelualueisiin ei ole automaattista, koska tämän asetuksen 34 §:n mukaan saman asetuksen tiettyjä säännöksiä sovelletaan "tarvittaessa" ja "soveltuvin osin" lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti osoitettuihin alueisiin.

166 Lisäksi yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kansallisten lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten merkitystä on arvioitava ottaen huomioon kansallisten tuomioistuinten niitä koskeva tulkinta (asia C-300/95, komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta, tuomio 29.5.1997, Kok. 1997, s. I-2649, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Esillä olevassa asiassa komissio ei ole kuitenkaan vedonnut kanteensa tueksi mihinkään kansallisen tuomioistuimen päätökseen, jossa riidanalaista kansallista säännöstä olisi tulkittu direktiivin vastaisesti.

167 Näissä olosuhteissa komissio, jolla on todistustaakka jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevien kanteiden osalta (em. asia komissio v. Kreikka, tuomion 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), ei ole osoittanut oikeudellisesti riittävällä tavalla, että luontoasetuksella oli 11.7.2003 tiedoksi annetussa täydentävässä perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä se tarkoitus, jonka komissio väittää sillä olevan.

168 Toinen kanneperuste on näin ollen hylättävä.

Kolmas kanneperuste, joka koskee laiminlyöntiä soveltaa lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan ensimmäistä virkettä alueisiin, jotka olisi pitänyt osoittaa erityissuojelualueiksi

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

169 Komissio väittää, että Irlanti on laiminlyönyt varmistaa vuodesta 1981 lähtien, että lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan ensimmäisen virkkeen säännöksiä sovelletaan alueisiin, jotka olisi kyseisen direktiivin mukaisesti pitänyt osoittaa erityissuojelualueiksi mutta joita ei ole sellaisiksi osoitettu. Se katsoo, että kun otetaan huomioon, miten laajasti Irlannin viranomaiset ovat jättäneet osoittamatta alueita erityissuojelualueiksi, tämä puute on omiaan saamaan aikaan merkittäviä vaikutuksia kyseisten lintujen suojeluun.

170 Komissio toteaa, että vaikka Irlannissa on elinympäristöjen suojelua erityissuojelualueiden ulkopuolisilla alueilla koskevaa lainsäädäntöä, tuo lainsäädäntö ei koske erityisesti lintuja tämän tuomion edellisessä kohdassa mainitussa yhteisön säännöksessä tarkoitetulla tavalla. Erityisesti on huomattava, että kansallisessa lainsäädännössä ei aseteta erityisiä velvoitteita luonnonvaraisten lintulajien sellaisten elinympäristöjen osalta, joiden pitäisi saada osakseen erityissuojelualueita koskevaa suojelua alueilla, jotka eivät kuulu Irlannin olemassa olevaan erityissuojelualueiden verkostoon. Komissio mainitsee erityisenä esimerkkinä sinisuohaukan kohtaamat vaikeudet ja toteaa lisäksi, että alueita, joita ei ole osoitettu erityissuojelualueiksi mutta joiden osalta tällainen luokitus on tarpeen, ei suojella Irlannissa lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitetulla tavalla edes viranomaisten toimenpiteiden osalta.

171 Irlanti vastaa pääasiallisesti, että sinisuohaukkaa koskeva tärkeä kartoitustyö on lähes valmis ja että tuulivoiman kehittämisestä annettu suuntaviivoja koskeva ehdotus tullaan lähiaikoina saattamaan päätökseen.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

172 On korostettava, että kuten tämän tuomion 84 kohdassa on todettu, lintudirektiivissä säädettyjä suojelutavoitteita, sellaisina kuin ne mainitaan nimenomaisesti tämän direktiivin yhdeksännessä perustelukappaleessa, ei voitaisi saavuttaa, jos jäsenvaltioiden pitäisi noudattaa kyseisen direktiivin 4 artiklan 4 kohdasta johtuvia velvoitteita vain niissä tapauksissa, joissa alue on etukäteen osoitettu erityissuojelualueeksi.

173 Kuten käy ilmi myös yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä, luontodirektiivin 7 artiklassa täsmennetään lisäksi, että sen 6 artiklan 2–4 kohdalla korvataan lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan ensimmäinen virke luontodirektiivin voimaantulopäivästä alkaen tai jäsenvaltion lintudirektiivin mukaisesti tekemän suojelualueeksi osoittamisen päivämäärästä alkaen, jos viimeksi mainittu päivämäärä on myöhempi. Näin ollen on selvää, että alueet, joita ei ole osoitettu erityissuojelualueiksi, vaikka ne olisi pitänyt osoittaa sellaisiksi, kuuluvat edelleen lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan ensimmäisen virkkeen soveltamisalaan (em. asia C-374/98, komissio v. Ranska, tuomio 7.12.2000, 46 ja 47 kohta).

174 Esillä olevassa asiassa Irlanti ei ole kuitenkaan edes väittänyt, että se olisi varmistanut lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan ensimmäisen virkkeen säännösten soveltamisen alueisiin, jotka on kyseisen direktiivin nojalla osoitettava erityissuojelualueiksi.

175 Näin ollen ja ilman että on tarpeen tutkia komission esittämiä konkreettisia esimerkkejä on katsottava, että kolmas kanneperuste on perusteltu.

Neljäs kanneperuste, joka koskee laiminlyöntiä täytäntöönpanna ja soveltaa lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan toista virkettä

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

176 Komissio väittää, että Irlanti ei ole täytäntöönpannut eikä soveltanut täysimääräisesti ja asianmukaisesti lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan toista virkettä, jonka mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet elinympäristöjen pilaantumisen tai huonontumisen estämiseksi erityissuojelualueiden ulkopuolella.

177 Komissio toteaa tämän kanneperusteensa tueksi, että ne kansallisen oikeuden eri toimet, erityisesti pilaantumisen ehkäisemistä koskevat yhtenäistetyt luvat, maatilojen lantahuoltojärjestelmä, maankäyttöä koskeva lainsäädäntö ja ympäristövaikutusten arviointia koskevat säännökset, joilla lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan toinen virke on tarkoitus panna täytäntöön, eivät koske millään tavalla erityisesti lintuja tuossa artiklassa tarkoitetulla tavalla. Koska mitään viittauksia erityisiin lintutieteellisiin näkemyksiin ei ole, ympäristöä koskevia toimenpiteitä toteuttavien tahojen ei voida olettaa ottavan huomioon lintutieteellisiä tarpeita. Komissio toteaa, että useat sisäiset säännöt, joilla pannaan täytäntöön kyseinen 4 artiklan 4 kohdan toinen virke, ovat osittaisia ja niissä on lukuisia puutteita. Näiden toimien puutteellisuuden osoittaa elinympäristöjen huonontuminen, eikä esillä olevassa asiassa voida Irlannin vastaväitteistä huolimatta pätevästi kiistää sitä, että ihmisten toteuttamista toimista on aiheutunut elinympäristöjen huonontumista.

178 Irlanti vastaa toteamalla, että lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohta on käytännössä pantu täytäntöön tietyillä ohjelmilla ja lainsäädäntötoimilla. Se väittää lisäksi, että sen 4 kohdan toisen virkkeen vaatimukset on pantu täytäntöön Wildlife Actilla, jossa säädetään asianmukaisesta laillisesta perustasta lintulajien suojelemiseksi syrjäseuduilla.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

179 Vaikka onkin totta, että lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan toisessa virkkeessä ei edellytetä tiettyjen tulosten saavuttamista, jäsenvaltioiden on kuitenkin vakavalla tavalla pyrittävä suojelemaan erityissuojelualueiden ulkopuolella olevia elinympäristöjä. Näin ollen on todettava, että esillä olevassa asiassa Irlannin on pyrittävä toteuttamaan asianmukaisia toimenpiteitä voidakseen estää elinympäristöjen pilaantumisen ja huonontumisen (ks. vastaavasti em. asia komissio v. Ranska, tuomio 18.3.1999, 48 kohta).

180 Ensinnäkin on selvitettävä, onko Irlanti pannut täytäntöön kyseisen säännöksen täysimääräisesti ja asianmukaisesti toteuttamalla asianmukaiset toimenpiteet voidakseen estää erityissuojelualueiden ulkopuolella olevien elinympäristöjen pilaantumisen ja huonontumisen.

181 Asiaa koskevan selvitysaineiston, sitä kokonaisuutena arvioituna, perusteella on todettava, että näin ei ole esillä olevassa asiassa.

182 Ympäristönsuojeluviraston (Environmental Protection Agency) pilaantumisen ehkäisemistä koskevan yhtenäistetyn järjestelmän yhteydessä myöntämien lupien osalta ei ole kiistetty, kuten komissio toteaa, että tämä järjestelmä koskee vain rajoitettua määrää pilaantumista aiheuttavia toimia, eikä siihen sisälly mitään erityisiä viittauksia lintudirektiivin 4 artiklassa tarkoitettuihin lintutieteellisiin näkemyksiin. Lisäksi käy ilmi, että Irlanti viittaa ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämiseksi 24.9.1996 annetun neuvoston direktiivin 96/61/EY (EYVL L 257, s. 26) täytäntöönpanoon, vaikka tuolla direktiivillä on eri tavoitteet. Näin ollen ei voida katsoa, että kyseisiä lupia koskevalla kansallisella lainsäädännöllä olisi täytäntöönpantu riittävällä tavalla lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan toinen virke.

183 Irlanti toteaa yhteisen maatalouspolitiikan alaan kuuluvan tilatuen täydentävien ehtojen osalta, että yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä sekä asetusten (ETY) N:o 2019/93, (EY) N:o 1452/2001, (EY) N:o 1453/2001, (EY) N:o 1454/2001, (EY) N:o 1868/94, (EY) N:o 1251/1999, (EY) N:o 1254/1999, (EY) N:o 1673/2000, (ETY) N:o 2358/71 ja (EY) N:o 2529/2001 muuttamisesta 29.9.2003 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1782/2003 (EUVL L 270, s. 1) 4 artiklassa tarkoitetut lakisääteiset hoitovaatimukset, jotka ovat täydentävien ehtojen ensimmäinen keskeinen edellytys ja joita koskeva luettelo on tämän asetuksen liitteessä III, tullaan toteuttamaan asteittain kolmen vuoden kuluessa eli 1.1.2005 lukien. Kyseinen jäsenvaltio täsmentää, että näiden lakisääteisten vaatimusten luettelossa mainitaan myös lintudirektiivi. Edellä tämän tuomion 74 kohdassa selostetuista syistä kyseisten lakisääteisten vaatimusten asteittaista saattamista osaksi kansallista oikeutta ei kuitenkaan voida ottaa huomioon.

184 Sama pätee myös tilatuen täydentävien ehtojen toisen keskeisen edellytyksen osalta, joka koskee asetuksen N:o 1782/2003 5 artiklassa tarkoitettua hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusta, jonka vähimmäisedellytykset on määritettävä tämän asetuksen liitteessä IV vahvistetuissa puitteissa; tämän artiklan täytäntöönpanotoimien piti tulla voimaan vasta 1.1.2005 lukien.

185 Maaseutujen ympäristönsuojeluohjelman (Rural Environment Protection Scheme) yhteydessä toteutetuista toimenpiteistä, joiden tarkoituksena oli suorittaa korvausta maanviljelijöille, jotka harjoittavat maataloustoimintojaan ekologisella tavalla voidakseen saada olemassa olevilla tiloilla aikaan parannuksia ympäristön alalla, komissio myöntää, että niistä on hyötyä luonnonvaraisille linnuille siltä osin kuin niiden avulla voidaan estää elinympäristöjen pilaantumista ja huonontumista. On kuitenkin selvää, ettei tätä järjestelmää voida soveltaa kokonaisvaltaisesti kaikkiin maatalousmaihin tai alueisiin, joita ei ole osoitettu erityissuojelualueiksi. Näin ollen ei voida myöskään katsoa, että kyseisillä toimenpiteillä olisi pantu täytäntöön lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan toinen virke.

186 Maatalousjätteiden hallintaohjelmaa (Farm Waste Management Scheme) sekä maankäyttöä koskevaa lainsäädäntöä ja ympäristövaikutusten arviointia koskevia säännöksiä koskevat väitteet on samoin hylättävä. Irlanti ei näet ole maininnut kyseisissä asiakirjoissa mitään lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan toisessa virkkeessä tarkoitettuja lintutieteellisiä näkemyksiä.

187 Lopuksi Wildlife Actin osalta on todettava, että ainoa tässä asiayhteydessä merkityksellinen kyseisen lain säännös, johon Irlanti on viitannut oikeudenkäynnin kuluessa, on 11 §:n 1 momentti. Tämä viimeksi mainittu ei ole kuitenkaan riittävän täsmällinen, jotta voitaisiin katsoa, että sillä taataan lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan toisen virkkeen täytäntöönpano.

188 Toiseksi on selvitettävä, onko komissio näyttänyt, että Irlanti ei ole käytännössä pyrkinyt riittävästi toteuttamaan toimenpiteitä voidakseen estää erityissuojelualueiden ulkopuolella olevien elinympäristöjen pilaantumisen ja huonontumisen.

189 Tämän osalta on todettava, että komissio mainitsee esimerkkeinä käen (*Cuculus canorus*), kiurun (*Alauda arvensis*), haarapääskyn (*Hirundo rustica*) ja törmäpääskyn (*Riparia riparia*), jotka ovat BirdWatch Irelandin ja Royal Society for the Protection of Birdsin vuonna 1999 julkaiseman Birds of Conservation Concern in Ireland -nimisen selvityksen "oranssissa luettelossa" mainittuja laajalle levinneitä lintulajeja. Tuossa selvityksessä todetaan, että nämä lajit kärsivät huomattavasti maatalouden harjoittamistapojen kehittymisestä. Lisäksi komissio viittaa Environmental Protection Agencyn laatimaan Ireland's Environment 2004 -nimiseen kertomukseen, jonka mukaan elinympäristöjen yleinen huonontuminen Irlannissa johtuu useista eri kehityksistä.

190 Lisäksi on todettava, että pelkästään se seikka, että tietyt ohjelmat ja lainsäädäntötoimet on toteutettu, kuten Irlanti esittää, ei osoita, että kyseinen jäsenvaltio olisi

pyrkinyt riittävästi toteuttamaan asianmukaisia toimenpiteitä voidakseen estää elinympäristöjen pilaantumisen ja huonontumisen. Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 111 kohdassa, vakava pyrkimys eli kaikkiin kohtuullisiin toimiin ryhtyminen pyrkimysten tavoitteiden saavuttamiseksi vaatii tavoitteellista toimintaa.

191 Esillä olevassa asiassa on todettava, että Irlannin toteuttamat toimenpiteet ovat osittaisia ja hajanaisia toimenpiteitä, joista vain osa edistää kyseisten lintukantojen suojelua, mutta ne eivät muodosta yhtenäistä kokonaisuutta.

192 Tätä johtopäätöstä tukee se seikka, että Irlanti ei ole kiistänyt komission esiin tuomien, edellä mainittujen lintutieteellisten tutkimusten eli vuonna 1999 julkaistun Birds of Conservation Concern in Ireland -nimisen selvityksen eikä Ireland's Environment 2004 -nimisen kertomuksen sisältöä.

193 Näin ollen kaikkien komission toimittamien todisteiden nojalla on todettava, että Irlanti ei ole pannut täytäntöön eikä soveltanut täysimääräisesti ja asianmukaisesti lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan toisen virkkeen säännöksiä. Näin ollen tässä kanneperusteessa väitetty jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen on näytetty toteen.

Viides kanneperuste, joka koskee luontodirektiivin 6 artiklan 2–4 kohdan riittämätöntä täytäntöönpanoa ja soveltamista

194 Viides kanneperuste koskee lintudirektiivin mukaisesti osoitettujen erityissuojelualueiden osalta sitä, että Irlanti ei ole toteuttanut luontodirektiivin 6 artiklan 2–4 kohdan säännösten noudattamisen edellyttämiä kaikkia toimenpiteitä. Tämä kanneperuste koskee myös saman direktiivin 6 artiklan 2 kohdan riittämätöntä täytäntöönpanoa tuon säännöksen soveltamisalaan kuuluvien kaikkien alueiden virkistyskäytön osalta.

Alustavia huomioita

195 Luontodirektiivin 7 artiklassa säädetään, että tämän direktiivin 6 artiklan 2–4 kohdasta aiheutuvat velvoitteet korvaavat lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan ensimmäisestä virkkeestä aiheutuvat velvoitteet, kun on kyse 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti suojeltavaksi luokitelluista alueista tai vastaavasti kyseisen direktiivin 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti tunnustetuista alueista tämän direktiivin voimaantulopäivästä alkaen tai jäsenvaltion lintudirektiivin mukaisesti tekemän suojeluluokittelun tai tunnustamisen päivämäärästä alkaen, jos viimeksi mainittu päivämäärä on myöhempi.

196 Tästä seuraa, että luontodirektiivin 6 artiklan 2–4 kohtaa piti soveltaa erityissuojelualueisiin Irlannissa 10.6.1994 lähtien, jolloin tämän direktiivin täytäntöönpanoa varten varattu määräaika päättyi Irlannissa, tai niiden lintudirektiiviin perustuvan suojeluluokittelun tai tunnustamisen päivämäärästä alkaen, jos viimeksi mainittu päivämäärä on myöhempi.

Luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohdan riittämätön täytäntöönpano ja soveltaminen

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

197 Komissio katsoo, että Irlanti ei ole pannut täytäntöön eikä soveltanut asianmukaisesti 10.6.1994 lähtien luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohtaa kaikkiin lintudirektiivin 4 artiklan 1 kohdan nojalla osoitettuihin tai saman direktiivin 4 artiklan 2 kohdan nojalla tunnustettuihin alueisiin.

198 Komissio toteaa, että luontoasetuksen, jolla Irlannin mukaan pannaan täytäntöön luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohta, sanamuodon mukaan mahdollisuus rajoittaa maanomistajien mahdollisesti vahingollisia toimintoja riippuu huomattavassa määrin ilmoituksista, jotka niille annetaan tiedoksi hetkenä, jona alueen osoittamista luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuksi alueeksi ehdotetaan. Kyseisen asetuksen 14 §:ssä annetaan toimivaltaiselle ministerille valta tehdä ilmoituksia ja määrätä ehtoja, jotka koskevat maankäyttöä. Tähän valtaan on kuitenkin kaksi rajoitusta.

199 Ensimmäinen, oikeudellinen rajoitus perustuu siihen, että luontoasetuksen 14 §:n sanamuodon mukaan sitä sovelletaan vain sellaisiin erityissuojelualueisiin, jotka on osoitettu tämän asetuksen tultua voimaan, mutta ei ennen tätä päivää osoitettuihin erityissuojelualueisiin. Olemassa olevien erityissuojelualueiden osalta ei ole säädetty, että maanomistajille olisi annettava tiedoksi ilmoitus, jossa todetaan nimenomaisesti toiminnat, joille on saatava lupa täytäntöönpanevan lainsäädännön nojalla, siten, että vahingollisia toimintoja koskevaa valvontajärjestelmää sovellettaisiin niihin.

200 Tosiseikkoja koskeva toinen rajoitus perustuu siihen, että kyseistä asetusta ei ole sovellettu kaikkiin erityissuojelualueisiin.

201 Komissio toteaa, että koska mahdollisuutta antaa rajoittavia ilmoituksia ei ole, Irlannin lainsäädäntöön ei sisälly säännöksiä, joilla annettaisiin täysi oikeusvaikutus luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohdalle erityissuojelualueilla sijaitsevien valtion maa-alueiden osalta. Komissio katsoo myös, että siltä osin kuin nämä toiminnat toteutetaan sellaisilla maa-alueilla, jotka kuuluvat valtion maihin tai joilla valtio harjoittaa määräysvaltaa, kansallisessa lainsäädännössä ei säädetä nimenomaisesta lakiin perustuvasta velvoitteesta, jonka nojalla näitä toimintoja sääntelevillä viranomaisilla olisi velvollisuus toteuttaa täytäntöönpanotoimet kyseisen direktiivin 6 artiklan 2 kohdan säännösten noudattamisen varmistamiseksi.

202 Komissio mainitsee esimerkkinä toiminnasta, jolla rikotaan luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohtaa, luvattoman mekaanisen simpukanpyynnin Bannow Bayn erityissuojelualueella ja vetoaa myös vahingolliseen kehitykseen Glen Loughin erityissuojelualueella.

203 Irlanti kiistää komission väitteet kokonaisuudessaan. Se huomauttaa, että luontoasetuksen 14 §:ään sisältyvän säännöksen lisäksi saman asetuksen 13 §:n 3 momentilla, jota sovelletaan sekä erityisten suojelutoimien alueisiin että erityissuojelualueisiin, pannaan täytäntöön luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohta. Irlanti viittaa myös samaa tarkoitusta silmällä pitäen luontoasetuksen 17 ja 18 §:ään ja pysyttää voimassa näkemyksensä, jonka mukaan vuorovesijättömaita koskevat lait (Foreshore Acts) mahdollistavat erityissuojelualueiden suojelun.

– Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

204 Aluksi on muistutettava, että luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohdassa samoin kuin lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan ensimmäisessä virkkeessä velvoitetaan jäsenvaltiot toteuttamaan asianmukaisia toimenpiteitä elinympäristöjen huonontumisen välttämiseksi alueilla, jotka on osoitettu kyseisen 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti tai tunnustettu saman artiklan 2 kohdan mukaisesti, sekä niihin lajeihin, joiden suojelemiseksi nämä alueet on nimetty, vaikuttavien merkittävien häiriöiden estämiseksi (ks. vastaavasti asia C-117/00, komissio v. Irlanti, tuomio 13.6.2002, Kok. 2002, s.I-5335, 26 kohta).

205 Irlannin väitteestä, jonka mukaan luontoasetuksen 13 §:n 3 momentilla pannaan täytäntöön luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohta, on todettava, että kyseisen asetuksen 13 §:n 3 momentin ainoana tavoitteena on velvoittaa toimivaltainen ministeri toteuttamaan tarpeelliset toimenpiteet luontotyyppien ja sellaisten lajien elinympäristöjen huonontumisen ja niihin vaikuttavien häiriöiden estämiseksi, joita varten

alueet on osoitettu, siten, että tällä säännöksellä on vaikutusta vain, kun kyseinen ministeri on suoraan vastuussa kyseisestä erityissuojelualueesta. Lisäksi luontoasetuksen järjestelmässä 13 §:n 3 momentilla täydennetään saman asetuksen 4 ja 14 §:n säännöksiä, joissa säädetään ilmoituksiin perustuvasta maanomistajien vastuuta koskevasta järjestelmästä. Koska esillä olevassa asiassa on selvää, että näitä ilmoituksia ei ole annettu kaikkien erityissuojelualueiden osalta, ei voida katsoa, että luontoasetuksen 13 §:n 3 momentissa varmistettaisiin luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohdan riittävä täytäntöönpano.

206 Väitteestä, jonka mukaan luontoasetuksen 14 §:ssä säädetään toimivaltaisen ministerin tämän asetuksen 4 §:n nojalla tiedoksi antamassa ilmoituksessa mainittujen hankkeiden ja toimintojen valvonnasta ja jonka mukaan luetellut toiminnat voidaan toteuttaa vain ministerin suostumuksella tai saman asetuksen 12 §:ssä tarkoitetun hoitosopimuksen mukaisesti, riittää kun todetaan, että kyseinen 14 § on samoin riippuvainen ilmoituksen olemassaolosta. Näin ollen samasta syystä kuin on todettu tämän tuomion edellisessä kohdassa, tämän viimeksi mainitun säännöksen osalta ei voida katsoa, että sillä täytäntöönpantaisiin riittävästi luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohta.

207 Väitteestä, jonka mukaan luontoasetuksen 17 §:ssä annetaan toimivaltaiselle ministerille valta vaatia tuomioistuinta kieltämään määräyksellä sellainen hanke tai toiminta, jolla saattaa toteutetun arvioinnin perusteella olla haitallisia vaikutuksia eurooppalaisella alueella, mukaan luettuna erityissuojelualueet, ja jonka mukaan saman asetuksen 18 §:ssä annetaan toimivaltaiselle ministerille vastaavanlainen valta tapauksessa, jossa erityissuojelualueelle haitallinen hanke tai toiminta toteutetaan tämän erityissuojelualueen ulkopuolella, on todettava, että kuten komissio on perustellusti väittänyt ja kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 127 kohdassa, näiden säännösten avulla ei voida estää luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen huonontumista eikä niitä lajeja koskevia häiriöitä, joita varten alueet on osoitettu.

208 Vaikka Irlanti toteaakin vastauskirjelmässään, että toimivaltaisella ministerillä on valta, siten kuin tämän tuomion edellisessä kohdassa selostetaan, vaatia välittömästi turvaamistoimimenettelyssä tuomioistuinta kieltämään määräyksellä toiminta, on todettava, että näihin säännöksiin voidaan väistämättä turvautua vasta sen jälkeen, kun kyseiset toiminnat on jo aloitettu, ja siis sen jälkeen, kun mahdollista huonontumista on jo aiheutunut. Toimivaltaisella ministerillä ei ole myöskään oikeutta kieltää yksipuolisesti haitallista toimintaa, ja edellä mainitun toimivallan edellytyksenä on, että tämän toiminnan ympäristövaikutukset on arvioitu, ennen kuin tuomioistuinta vaaditaan kieltämään toiminta. Nämä eri menettelyvaiheet voivat viivästyttää huomattavasti erityissuojelualueiden reaktiivista suojelua. Näissä säännöksissä ei myöskään varmisteta erityissuojelualueiden suojelua yksityishenkilöiden toiminnalta, koska tällainen suojelu edellyttää, että heitä estetään etukäteen toteuttamasta mahdollisesti vahingollisia toimia.

209 Näin ollen ei voida katsoa, että kyseisen asetuksen 17 ja 18 §:llä olisi pantu riittävästi täytäntöön luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohta.

210 Irlannin väitettä, jonka mukaan vuorovesijättömaita koskevissa laeissa (Foreshores Acts) varmistetaan erityissuojelualueiden suojelu, ei voida myöskään hyväksyä. Tämän osalta riittää, kun todetaan, että kyseisissä laeissa varmistetaan ainoastaan rannikkoalueiden suojelu eikä sitä siis sovelleta näiden alueiden ulkopuolella sijaitseviin erityissuojelualueisiin.

211 Luvattomasta mekaanisesta simpukanpyynnistä Bannow Bayn erityissuojelualueella, minkä komissio on maininnut esimerkkinä toiminnasta, jolla rikotaan luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohtaa, on katsottava, kuten julkisasiamies toteaa ratkaisuehdotuksensa 140 kohdassa, että kyseessä on pelkkä esimerkki, joka ei ole kanteen kohteena. Joka tapauksessa on todettava, ettei komissio ole esittänyt mitään sellaisia todisteita, joilla osoitettaisiin jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen tältä osin.

212 Tästä seuraa, että Irlanti ei ollut 10.6.1994 mennessä tai sen jälkeen pannut asianmukaisesti täytäntöön luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohtaa kaikkien lintudirektiivin 4 artiklan 1 kohdan nojalla osoitettujen tai saman direktiivin 4 artiklan 2 kohdan nojalla tunnustettujen alueiden osalta.

213 Näin ollen on katsottava, että kanneperuste on tältä osin perusteltu.

Luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohdan riittämätön täytäntöönpano virkistystoimintojen osalta

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

214 Komissio katsoo, että Irlanti ei ole riittävästi pannut täytäntöön luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohtaa tuossa säännöksessä tarkoitettujen kaikkien alueiden virkistyskäytön osalta. Sen mukaan Irlannin lainsäädäntö kattaa vain maanomistajien toiminnan, ja tässä lainsäädännössä on lukuisia puutteita alueiden virkistyskäyttäjien elinympäristöille aiheuttamien vahinkojen torjunnan osalta. Luontoasetuksen 14 ja 17 §:n soveltamisen tuloksena ei ole laadittu kattavia luetteloita kielletyistä toiminnoista. Lisäksi kyseisen asetuksen 17 §:ssä säädetty järjestelmä on luonteeltaan reaktiivinen, eikä missään muussa Irlannin mainitsemassa säännöksessä suojata erityissuojelualueita käyttäjien harjoittamalta virkistystoiminnalta.

215 Siitä huolimatta, että Irlanti on maininnut asianmukaisia ehdotuksia lainsäädäntömuutoksiksi, esimerkiksi vuonna 2004 tehdyn hallituksen esityksen meriturvallisuuslaiksi (Maritime Safety Bill 2004), se kiistää väitteen, jonka mukaan nykyisellä lainsäädännöllä on pantu riittämättömästi täytäntöön luontodirektiivin 6 artiklan

2 kohta erityissuojelualueilla sijaitsevien alueiden virkistyskäytön osalta. Se selostaa, että kansallisilla viranomaisilla on valta valvoa muiden henkilöiden kuin maanomistajien eurooppalaisilla alueilla harjoittamaa virkistystoimintaa ja muita toimintoja sekä määrätä rangaistuksia. Kyseinen jäsenvaltio viittaa tässä yhteydessä luontoasetuksen 4 §:n 3 momentin b kohtaan ja saman asetuksen 14, 17 ja 18 §:ään, Wildlife Actiin ja vuoden 1994 rikoslakiin (Criminal Justice (Public Order) Act 1994).

– Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

216 Irlannin väitteestä, jonka mukaan luontoasetuksen 14 §:n säännökset, joissa säädetään hankkeita ja toimintoja koskevista rajoituksista, eivät koske ainoastaan maanomistajia, haltijoita tai luvanhaltijoita, vaan niitä sovelletaan kaikkiin henkilöihin, mikäli hanke tai toiminta mainitaan kyseisen asetuksen 4 §:n 2 momentin mukaisesti tehdyssä ilmoituksessa, riittää kun todetaan, että saman asetuksen 14 §:n 3 momentin nojalla ei ole mahdollista nostaa kannetta sellaisia henkilöitä vastaan, jotka eivät ole olleet tietoisia kyseisestä ilmoituksesta. He voivat näet vedota viimeksi mainitussa säännöksessä säädettyyn perusteltuun syyhyn (reasonable excuse). Näin ollen luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohdan täytäntöönpano on vähintäänkin tapahtunut riittämättömän täsmällisesti.

217 Irlannin väitteestä, jonka mukaan luontoasetuksen 17 ja 18 §:ssä säädetty menettely on oma erillinen menettelynsä, joka voidaan toteuttaa suhteessa keneen tahansa henkilöön, ja ettei se riipu minkään erityisen "ilmoituksen" sisällöstä, on todettava, ettei ole mitään takeita siitä, että sitä voidaan soveltaa henkilöihin, jotka eivät ole saaneet kyseisen asetuksen 4 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta. Lisäksi kuten tämän tuomion 208 ja 209 kohdassa on jo todettu, kyseinen menettely on pelkästään reaktiivinen toimi, eikä näin ollen voida katsoa, että luontoasetuksen 17 ja 18 §:llä turvattaisiin luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohdan riittävä täytäntöönpano.

218 Väitteestä, jonka mukaan Wildlife Actin 22, 23 ja 76 §:ssä säädetään mahdollisuudesta ryhtyä toimiin, mikäli suojeltujen luonnonvaraisten eläinten lisääntymis- tai lepoalueita selvästi ja tahallisesti häiritään tai mikäli suojeltuja lintuja häiritään niiden pesiessä, ja jonka mukaan tässä laissa säädettyihin keinoihin kuuluu mahdollisuus takavarikoida häiritsijöiden käyttämät välineet ja ajoneuvot, riittää kun todetaan, että kyseinen laki ei kata kaikkia niitä vahinkoja, joita saattaa aiheutua virkistyskäytöstä.

219 Lopuksi väitteestä, jonka mukaan luvaton tunkeutuminen yksityisalueille on luokiteltu vuoden 1994 rikoslain 19 A §:ssä rikokseksi ja jonka mukaan syylliset voidaan tuomita sakkoihin tai heidän käyttämänsä välineet ja ajoneuvot voidaan takavarikoida, on todettava, että kun on kyse luontodirektiivistä, jossa vahvistetaan monimutkaisia ja teknisiä sääntöjä ympäristöoikeuden alalla, jäsenvaltioilla on erityinen velvollisuus huolehtia siitä, että niiden lainsäädäntö, jonka tarkoituksena on varmistaa tämän direktiivin täytäntöönpano, on selkeä ja täsmällinen (ks. asia C-6/04, komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta, tuomio 20.10.2005, Kok. 2005, s. I-9017, 26 kohta).

220 Irlannin viittaamien, luvatonta tunkeutumista yksityisalueille koskevien rikosoikeudellisten säännösten tutkinnan perusteella voidaan kuitenkin havaita, että ne eivät nimenomaisesti koske luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen suojaamista huonontumiselta eivätkä lajeja koskevien häiriöiden estämistä, eikä niitä näin ollen ole suunniteltu virkistyskäytöstä erityissuojelualueille aiheutuvien vahinkojen välttämiseksi. Näin ollen niillä ei selkeästi ja täsmällisesti panna täytäntöön luontodirektiivin säännöksiä siten, että oikeusvarmuuden vaatimuksia noudatettaisiin täysimääräisesti.

221 Näin ollen on katsottava, että kanneperuste on myös tältä osin perusteltu.

Luontodirektiivin 6 artiklan 3 ja 4 kohdan puutteellinen täytäntöönpano ja soveltaminen

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

222 Komissio väittää, että Irlanti ei ole pannut täytäntöön eikä soveltanut asianmukaisesti luontodirektiivin 6 artiklan 3 ja 4 kohtaa.

223 Komissio väittää täytäntöönpanon osalta, että kansalliseen lainsäädäntöön ei sisälly säännöksiä, joilla taattaisiin, että suunnitelmat, eivätkä vain hankkeet, arvioidaan luontodirektiivin 6 artiklan 3 ja 4 kohdan mukaisesti. Kansallisessa lainsäädännössä ei myöskään säädetä yhteisön säännösten asianmukaisesta soveltamisesta sellaisiin hankkeisiin, jotka toteutetaan erityissuojelualueen ulkopuolella mutta joilla on merkittäviä vaikutuksia erityissuojelualueiden sisällä.

224 Komissio katsoo täytäntöönpanon osalta, että Irlanti ei ole taannut systemaattisesti, että suunnitelmat tai hankkeet, jotka ovat omiaan vaikuttamaan erityissuojelualueisiin merkittävästi joko erikseen tai yhdessä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa, arvioidaan asianmukaisesti etukäteen.

225 Irlanti väittää, että millään suunnitelmiin perustuvalla toimenpiteellä tai hankkeella ei voi olla mitään oikeudellisia eikä tosiasiallisia vaikutuksia ilman, että se on arvioitu. Vaikka suunnitelmat saattavat kannustaa tiettyihin toimintoihin, ne eivät kuitenkaan vapauta lakisääteisiin järjestelmiin kuuluviin alueisiin sovellettavasta valvonnasta eivätkä estä sitä. Niillä ei ole vaikutusta siihen, hyväksytäänkö hanke, jolla saattaa olla vaikutuksia johonkin alueeseen. Ennen kuin suunnitelma tai hanke voidaan toteuttaa jollakin alueella, on toteutettava luontoasetuksessa, maankäyttöä koskevassa lainsäädännössä tai muussa lakisääteisessä järjestelmässä säädetty

täydellinen arviointi luontodirektiivin säännösten mukaisesti. Näin ollen mitään suunnitelmaa tai hanketta ei voida toteuttaa tietyllä alueella ilman, että sen vaikutukset on arvioitu.

– Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

226 Luontodirektiivin 6 artiklan 3 ja 4 kohdan täytäntöönpanon osalta on muistutettava aluksi, että yhteisöjen tuomioistuin on jo katsonut, että luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan mukaan vaatimus suunnitelman tai hankkeen vaikutusten asianmukaisesta arvioinnista edellyttää sitä, että on olemassa todennäköisyys tai vaara siitä, että suunnitelma tai hanke vaikuttaa kyseiseen alueeseen merkittävästi. Kun otetaan erityisesti huomioon ennalta varautumisen periaate, tällainen vaara on olemassa, jos objektiivisten seikkojen perusteella ei voida sulkea pois sitä, että kyseinen suunnitelma tai hanke vaikuttaa merkittävästi kyseessä olevaan alueeseen (em. asia komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta, tuomio 20.10.2005, 54 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

227 Tästä seuraa, että luontodirektiivissä edellytetään, että kaikkien suunnitelmien tai hankkeiden vaikutukset on arvioitava asianmukaisesti, jos objektiivisten seikkojen perusteella ei voida sulkea pois sitä, että kyseinen suunnitelma tai hanke vaikuttaa tähän alueeseen merkittävästi.

228 Tämän osalta Irlanti väittää, että suunnitelmien vaikutukset johonkin alueeseen arvioidaan asianmukaisesti luontoasetuksen 27–33 §:n nojalla; näissä säännöksissä säädetään eri kehityshankkeiden (various development proposals) arvioinnista. Irlanti ei ole kuitenkaan näyttänyt toteen, että tällaiset hankkeet olisivat luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja suunnitelmia.

229 Tämän jälkeen Irlanti väittää, että suunnittelusta ja kehittämisestä vuonna 2000 annetussa laissa (Planning and Development Act 2000) säädetään tietyistä suunnitelmista – erityisesti alueellista suunnittelua koskevista ohjeista, kehityssuunnitelmista ja paikallisista aluesuunnitelmista – aiheutuvien merkittävien ympäristövaikutusten huomioon ottamista koskevista vaatimuksista. Lisäksi 1.1.2001 lukien kuhunkin edellä mainittuun suunnitelmaan on sisällyttävä tietoja niistä merkittävistä vaikutuksista, joita niiden toteuttamisesta saattaa aiheutua ympäristölle. Tästä vaatimuksesta säädettiin ennen kuin sitä edellytettiin tiettyjen suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista 27.6.2001 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2001/42/EY (EYVL L 197, s. 30). Tällaisen lainsäädännön olemassaolosta huolimatta ei voida kuitenkaan katsoa, että Irlanti olisi täyttänyt sille luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan nojalla kuuluvat velvoitteet. Kyseisessä suunnittelusta ja kehittämisestä annetussa laissa säädetty velvoite koskee näet ainoastaan tietoja merkittävistä ympäristövaikutuksista, kun taas luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdassa edellytetään kehityssuunnitelmien vaikutusten etukäteistä arviointia.

230 Lisäksi Irlanti toteaa, että se toteuttaa arvioinnit tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista 27.6.1985 annetun neuvoston direktiivin 85/337/ETY (EYVL L 175, s. 40) ja direktiivin 2001/42 nojalla; nämä on pantu täytäntöön Euroopan yhteisöistä (tiettyjen suunnitelmien ja hankkeiden ympäristövaikutusten arviointi) vuonna 2004 annetulla asetuksella (European Communities (Environmental Assessment of certain Plans and Programmes) Regulations 2004) ja suunnittelun ja kehittämisen strategisesta ympäristövaikutusten arvioinnista vuonna 2004 annetulla asetuksella (Planning and Development Strategic Environmental Assessment Regulations 2004).

231 Nämä kaksi direktiiviä sisältävät päätöksentekomenettelyä koskevia säännöksiä, mutta ne eivät sido jäsenvaltioita päätöksen suhteen ja koskevat vain tiettyjä hankkeita ja suunnitelmia. Sitä vastoin luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan toisen virkkeen sanamuodon mukaan toimivaltaiset kansalliset viranomaiset voivat antaa hyväksyntänsä suunnitelmalle tai hankkeelle vasta varmistuttuaan siitä, että

suunnitelma tai hanke ei vaikuta kyseisen alueen koskemattomuuteen. Direktiivin 85/337 tai direktiivin 2001/42 nojalla tehdyillä arvioinneilla ei näin ollen voida korvata luontodirektiivin 6 artiklan 3 ja 4 kohdassa säädettyä menettelyä.

232 Komission väitteestä, jonka mukaan Irlannin lainsäädännössä ei säädetä luontodirektiivin 6 artiklan 3 ja 4 kohdan säännösten asianmukaisesta soveltamisesta sellaisiin hankkeisiin, jotka toteutetaan erityissuojelualueiden ulkopuolella mutta joilla on merkittäviä vaikutuksia näiden erityissuojelualueiden sisällä, riittää, kun todetaan, että on selvää, että ympäristövaikutusten arviointia, joka kyseisten yksityishenkilöiden on tilattava ja josta aiheutuvista vähintään 15 000 euron suuruisista kustannuksista heidän on vastattava, edellytetään vain yli 50 hehtaarin suuruisista tiloista mutta että tilojen keskimääräinen pinta-ala Irlannissa on noin 8 hehtaaria.

233 Edellä esitetystä seuraa näin ollen, että koska Irlannin lainsäädännössä ei edellytetä, että suunnitelmista erityissuojelualueisiin aiheutuvat vaikutukset on arvioitava asianmukaisesti, luontodirektiivin 6 artiklan 3 ja 4 kohtaa ei ole riittävällä tavalla saatettu osaksi Irlannin sisäistä oikeusjärjestystä.

234 Näin ollen on katsottava, että kanne on tältä osin perusteltu.

235 Luontodirektiivin 6 artiklan 3 ja 4 kohdan soveltamisen osalta komissio viittaa esimerkkinä vesiviljely- ja salaojitushankkeisiin Glen Loughin erityissuojelualueella. Näin ollen näitä hankkeita on tarkasteltava seuraavaksi.

236 Komissio tukeutuu vesiviljelyhankkeiden osalta BirdWatch Irelandin vuonna 2000 toteuttamaan Review of the Aquaculture Licensing System in Ireland -nimiseen tutkimukseen ja toteaa, että Irlanti on systemaattisesti laiminlyönyt arvioida

asianmukaisesti hankkeet, jotka toteutetaan erityissuojelualueilla tai joilla saattaa olla vaikutuksia erityissuojelualueeseen, mikä on vastoin luontodirektiivin 6 artiklan 3 ja 4 kohtaa. Se korostaa tässä asiayhteydessä etukäteen tehtävän arvioinnin merkitystä, jotta hankkeesta aiheutuvia vaikutuksia voidaan punnita sen kannalta, miten ne vaikuttavat kyseistä erityissuojelualuetta varten vahvistettuihin suojelutavoitteisiin.

237 On huomattava, että tuossa tutkimuksessa arvioidaan viestintä-, meri- ja luonnonvaraministeriön vuoden 1998 kesäkuun ja vuoden 1999 joulukuun välisenä ajanjaksona myöntämät 271 vesiviljelyhankkeen lupaa ja 46 vielä ratkaisematonta hakemusta. Lisäksi 72 lupaa ja 9 vireillä olevaa menettelyä liittyi erityissuojelualueen sisällä tai lähellä oleviin alueisiin. Myönnettyjen lupien osalta 84 prosenttia erityissuojelualueilla hyväksytyistä toiminnoista koski osteri- ja venussimpukkaviljelmiä.

238 Lisäksi on muistutettava, että luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan ensimmäisen virkkeen nojalla kaikki suunnitelmat tai hankkeet, jotka eivät liity suoranaisesti alueen käyttöön tai ole sen kannalta tarpeellisia, on arvioitava asianmukaisesti sen kannalta, miten ne vaikuttavat alueen suojelutavoitteisiin, mikäli objektiivisten seikkojen perusteella ei ole poissuljettua, että ne vaikuttavat kyseiseen alueeseen merkittävästi joko erikseen tai yhdessä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa (asia C-127/02, Waddenvereniging ja Vogelbeschermingsvereniging, tuomio 7.9.2004, Kok. 2004, s. I-7405, 45 kohta).

239 Kyseisessä BirdWatch Irelandin tutkimuksessa selostetaan useita simpukanviljelystä mahdollisesti aiheutuvia haittavaikutuksia, joita ovat muun muassa ravinnonhakualueiden katoaminen ja lisääntyneestä ihmisten toteuttamasta toiminnasta aiheutuneet häiriöt, ja todetaan, että myös silloin, kun vesiviljelyhanke sijaitsee erityissuojelualueella, lintujen elinympäristöjen suojelu on vähäistä. Irlanti ei myöskään väitä, että kaikki vesiviljelyhankkeet olisivat vaikutuksettomia erityissuojelualueiden kannalta.

240 Tästä seuraa, että lupamenettelyyn olisi pitänyt sisältyä kustakin hankkeesta aiheutuvien vaikutusten arviointi. Tämän osalta on huomautettava, että Irlanti on tyytynyt toteamaan, asiaa kuitenkaan täsmällisemmin selostamatta, että Irlannin vesiviljelyhankkeita koskevassa lupajärjestelmässä, mukaan luettuina kuulemista koskevat säännökset, säädetään itse asiassa yksityiskohtaisesti siitä, miten kaikki vesiviljelyjen kehittämishankkeita koskevat seikat on otettava huomioon, ennen kuin päätetään, myönnetäänkö lupa vai ei.

241 Näin ollen on katsottava, että Irlanti ei ole varmistanut systemaattisesti, että vesiviljelyhankkeet, jotka ovat omiaan vaikuttamaan erityissuojelualueisiin merkittävästi joko erikseen tai yhdessä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa, arvioidaan asianmukaisesti.

242 Tätä johtopäätöstä tukee se seikka, että Irlanti ei ole toimittanut mitään konkreettisia kirjallisia tieteellisiä tutkimuksia, joista kävisi ilmi, että vesiviljelyhankkeista oli tehty etukäteen yksityiskohtainen lintutieteellinen tutkimus, voidakseen kiistää jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan komission väitteen.

243 Luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan nojalla suunnitelmasta tai hankkeesta kyseessä olevalle alueelle aiheutuvien vaikutusten asianmukainen arviointi merkitsee sitä, että ennen sen hyväksymistä on alaa koskeva paras tieteellinen tieto huomioon ottaen yksilöitävä suunnitelman tai hankkeen kaikki sellaiset näkökohdat, jotka voivat yksinään tai yhdistettyinä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa vaikuttaa tämän alueen suojelutavoitteisiin. Toimivaltaiset kansalliset viranomaiset voivat hyväksyä toiminnan suojellulla alueella vain varmistuttuaan siitä, että se ei vaikuta haitallisesti kyseisen alueen koskemattomuuteen. Näin on silloin, kun ei ole olemassa mitään tieteelliseltä kannalta järkevää epäilyä tällaisten vaikutusten aiheutumatta jäämisestä (ks. em. asia Waddenvereniging ja Vogelbeschermingsvereniging, tuomion 61 kohta).

244 Irlannin väitteestä, jonka mukaan simpukkaviljelmien ympäristövaikutuksia ei ollut tarpeen arvioida, koska kyseiset viljelmät ovat pienikokoisia ja koska niillä on vain rajoitettuja ympäristövaikutuksia, komissio toteaa perustellusti, että tämä ei ole riittävä syy olla arvioimatta tällaisen suunnitelman tai hankkeen vaikutuksia. Kuten tämän tuomion 238 kohdassa on jo todettu, luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä virkkeessä näet edellytetään, että kaikki suunnitelmat tai hankkeet on arvioitava yhdessä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa.

245 Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä käy myös ilmi, että siitä, ettei hankkeiden yhteisvaikutuksia oteta huomioon, aiheutuu käytännössä se lopputulos, että kaikki tietyntyyppiset hankkeet jäävät ympäristövaikutusten arviointia koskevan velvoitteen ulkopuolelle, vaikka niillä yhdessä voisi olla merkittäviä ympäristövaikutuksia (ks. analogisesti asia C-392/96, komissio v. Irlanti, tuomio 21.9.1999, Kok. 1999, s. I-5901, 76 kohta).

246 Lopuksi Irlannin väitteestä, jonka mukaan ilman ennakkolupaa toteutettujen kehityshankkeiden jatkamista varten myönnetyt luvat ovat yhteensopivia luontodirektiivin kanssa, riittää, kun todetaan, että jo toteutetun kehityshankkeen arvioinnin ei voida katsoa vastaavan luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettua suunnitelman tai hankkeen arviointia.

247 Näin ollen on katsottava, että kanneperuste on tältä osin perusteltu.

248 Toiseksi komissio toteaa salaojitustöistä Glen Loughin erityissuojelualueella, että Irlanti on luontodirektiivin 6 artiklan 3 ja 4 kohdan säännösten vastaisesti toteuttanut vuosina 1992 ja 1997 salaojitushankkeen, joka on omiaan vaikuttamaan Glen Loughin erityissuojelualueeseen merkittävästi, arvioimatta tätä hanketta

asianmukaisesti etukäteen ja noudattamatta asianmukaista päätöksentekomenettelyä, mistä aiheutui elinympäristöjen huonontumista, mikä on vastoin kyseisen direktiivin 6 artiklan 2 kohtaa. Irlanti ei ole myöskään osoittanut, että tätä huononemista olisi korjattu.

249 Aluksi on todettava, että Office of Public Works (julkisten töiden virasto) toteutti salaojitustyöt vuonna 1992, jolloin luontodirektiivi ei ollut vielä voimassa. Näin ollen kyseiset työt eivät ole nyt käsiteltävänä olevan kanteen kohteena.

250 Lisäksi yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä käy ilmi, että se, että suunnitelma tai hanke hyväksytään luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdassa säädetyn menettelyn mukaisesti, tekee saman artiklan 2 kohdassa tarkoitetun yleisen suojelunormin samanaikaisen soveltamisen tarpeettomaksi, kun kyseessä on kyseisessä suunnitelmassa tai hankkeessa tarkoitetulla suojellulla alueella toteutettava toimi (ks. em. asia Waddenvereniging ja Vogelbeschermingsvereniging, tuomion 35 kohta).

251 Näin ollen vuonna 1997 toteutettuja salaojitustöitä koskevan kanneperusteen osalta on selvitettävä, voivatko tällaiset toiminnat olla luontodirektiivin 6 artiklan 3 ja 4 kohdan vastaisia.

252 Kyseisen direktiivin 6 artiklan 3 ja 4 kohdan rikkomisen edellytyksenä on, että kyseiset salaojitustyöt muodostavat hankkeen, joka ei liity suoranaisesti alueen käyttöön tai ole sen kannalta tarpeellinen mutta on omiaan vaikuttamaan tähän alueeseen merkittävästi joko erikseen tai yhdessä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa.

253 Tämän osalta on kiistatonta, että nämä työt muodostavat hankkeen, eivätkä ne liity suoranaisesti alueen käyttöön tai ole sen kannalta tarpeellisia. Tästä seuraa tämän tuomion 226 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaisesti, että ne oli arvioitava sen kannalta, miten ne vaikuttivat Glen Loughin erityissuojelualuetta varten vahvistettuihin suojelutavoitteisiin, mikäli objektiivisten seikkojen perusteella ei ollut poissuljettua, että ne vaikuttivat kyseiseen alueeseen merkittävästi joko erikseen tai yhdessä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa.

254 Kun otetaan erityisesti huomioon ennalta varautumisen periaate, joka on EY 174 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti yksi yhteisön ympäristöalalla tavoitteleman suojelun korkean tason perusteista ja jonka valossa luontodirektiiviä on tulkittava, jos on epäilyksiä merkittävien vaikutusten aiheutumatta jäämisestä, tällainen arviointi on suoritettava (ks. em. asia Waddenvereniging ja Vogelbeschermingsvereniging, tuomion 44 kohta).

255 Asiaa koskevista asiakirjoista käy ilmi, että Glen Loughin erityissuojelualue, joka on pinta-alaltaan noin 80 hehtaarin suuruinen ja joka on osoitettu erityissuojelualueeksi vuonna 1995, on tärkeä muuttolintulajien talvehtimisalue Irlannin sisämaa-alueilla. Siellä talvehtii muun muassa kansainvälisesti merkittävä määrä laulujoutsenia (*Cygnus cygnus*), ja se on erityisen tärkeä linnuille vesistöjensä ansiosta.

256 Esillä olevassa asiassa Irlanti, korostettuaan sitä, että kyseiset työt olivat pelkkiä olemassa olevien salaojien kunnossapitotoimia, jotka olivat osa ennen Glen Loughin alueen osoittamista erityissuojelualueeksi toteutettua salaojitusjärjestelmää, ja ettei niistä ollut aiheutunut merkittäviä vaikutuksia luonnonvaraisten lintujen elinympäristöille kyseisellä erityissuojelualueella, myöntää vastauskirjelmässään, että Office of Public Worksin vuonna 1997 toteuttamat Silver Riverin salaojitusta koskevat kunnossapitotoimet näyttävät alentaneen vedenkorkeutta ja ovat näin ollen heikentäneet villijoutsenten mahdollisuutta käyttää aluetta.

257 Näin ollen on katsottava, että koska Irlanti ei ole arvioinut salaojien kunnossapitotöitä ennen niiden toteuttamista sen kannalta, miten ne vaikuttavat Glen Loughin erityissuojelualueen suojelutavoitteisiin, se on rikkonut luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan ensimmäistä virkettä.

258 Tämän jälkeen on todettava, että luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan toisesta virkkeestä seuraa, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa toimivaltaiset kansalliset viranomaiset olisivat voineet hyväksyä tällaisen toiminnan vain varmistuttuaan siitä, että se ei vaikuta kyseisen alueen koskemattomuuteen, kun otetaan huomioon tästä toiminnasta alueelle aiheutuvien vaikutusten asianmukaista arviointia sen suojelutavoitteiden kannalta koskevat päätelmät, ja että näin on silloin, kun ei ole olemassa mitään tieteelliseltä kannalta järkevää epäilyä tällaisten vaikutusten aiheutumatta jäämisestä (ks. em. asia Waddenvereniging ja Vogelbeschermingsvereniging, tuomion 67 kohta).

259 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 182 kohdassa, luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan toisen virkkeen mukaan luvan myöntäminen olisi ollut kiellettyä jo pelkästään vuonna 1997 toteutetuista salaojatöistä alueelle aiheutuvien vaikutusten arvioinnin puuttumisen vuoksi. Irlannin hallituksen selostus osoittaa lisäksi, kuten tämän tuomion 256 kohdassa on todettu, ettei luvan myöntäminen ollut mahdollista, koska kyseiset työt olivat omiaan vaikuttamaan Glen Loughin erityissuojelualueeseen merkittävästi. Koska laulujoutsenten talvehtimisalueen suojelu on tämän erityissuojelualueen olennainen tavoite, alueen koskemattomuuteen vaikutettiin todellakin luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan toisessa virkkeessä tarkoitetulla tavalla.

260 Tästä seuraa lisäksi, että luontodirektiivin 6 artiklan 4 kohdan nojalla alueelle aiheutuvien vaikutusten arvioinnin kielteisestä tuloksesta huolimatta olisi ollut mahdollista myöntää lupa vain vaihtoehtoisten ratkaisujen puuttuessa ja mikäli hanke olisi kuitenkin ollut toteutettava erittäin tärkeän yleisen edun kannalta

pakottavista syistä, sillä edellytyksellä, että jäsenvaltio toteuttaa kaikki tarvittavat korvaavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että Natura 2000:n yleinen kokonaisuus säilyy yhtenäisenä.

261 Tämän osalta on todettava, vaikka katsottaisiinkin, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 183 kohdassa, että salaojitus on yleisen edun mukaista, että riittää, kun todetaan, että tällaisella edulla voidaan perustella erityissuojelualueen huonontuminen luontodirektiivin 6 artiklan 4 kohdassa tarkoitetulla tavalla vain vaihtoehtoisten ratkaisujen puuttuessa.

262 Irlanti on kuitenkin itse todennut, että National Parks and Wildlife rakensi ensin vuonna 1998 Silver Riverin erityissuojelualueella kulkevaan jokireittiin padon, joka patoaa järven veden ja mahdollistaa sen, että joki toimii sen yläjuoksulla sijaitsevien alueiden kuivatuskanavana, ja että tämän jälkeen se teki vuoden 2005 alussa sopimuksen tämän padon korjaamisesta ja sulun ja tulvauoman sekä siihen tulevan padon rakentamisesta. Kyseisen jäsenvaltion mukaan tämä mahdollistaa järven vedenkorkeuden tarkan sääntelyn ja vesivarojen säätämisen siten, että villijoutsenet voivat käyttää järveä parhaalla mahdollisella tavalla. Irlanti ei ole kuitenkaan esittänyt väitteitä osoittaakseen, ettei tällaisiin vaihtoehtoisiin ratkaisuihin olisi voitu ryhtyä ennen vuonna 1997 toteutettuja salaojien kunnossapitotoimia.

263 Tästä seuraa, että Irlanti on luontodirektiivin 6 artiklan 3 ja 4 kohdan säännösten vastaisesti toteuttanut vuonna 1997 salaojien kunnossapitohankkeen, joka oli omiaan vaikuttamaan Glen Loughin erityissuojelualueeseen merkittävästi, arvioimatta tämän hankkeen vaikutuksia alueeseen asianmukaisesti etukäteen ja noudattamatta asianmukaista päätöksentekomenettelyä, mistä aiheutui elinympäristöjen huonontumista, mikä on vastoin kyseisen direktiivin 6 artiklan 2 kohtaa.

264 Näin ollen kanneperuste on myös tältä osin perusteltu.

265 Näissä olosuhteissa on katsottava, että viides kanneperuste on perusteltu.

Kuudes kanneperuste, joka koskee laiminlyöntiä täytäntöönpanna lintudirektiivin 10 artikla

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

266 Komissio väittää, että siitä, että lintudirektiivin 10 artiklassa käytetään preesensiä, seuraa, että jäsenvaltioilla on velvollisuus edistää kaikkien direktiivin 1 artiklassa tarkoitettujen lintulajikantojen tutkimusta sekä muuta työtä niiden suojelemiseksi, hoitamiseksi ja hyödyntämiseksi. Asiaa koskevissa kansallisissa säännöksissä ei kuitenkaan ilmaista tätä velvollisuutta. Kansalliset säännökset ovat tältä osin vähintäänkin epäselviä.

267 Komission mukaan Wildlife Actin sanamuodon perusteella toimivaltainen ministeri voi halutessaan edistää tutkimusta.

268 Irlanti sitä vastoin katsoo, ettei se ole jättänyt noudattamatta velvollisuuttaan edistää tutkimusta. Se toteaa, ettei Irlannin lainsäädäntö ole puutteellista, että Wildlife Actin 11 §:n 3 momentilla on riittävällä tavalla saatettu kyseinen 10 artikla osaksi kansallista oikeutta ja että se kuvastaa täysin ja siinä jopa ylitetään tuossa yhteisön säännöksessä asetettu velvoite.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

269 Aluksi on todettava, että Wildlife Actin 11 §:n 3 momentin sanamuodon mukaisen tulkinnan perusteella voidaan katsoa, että tässä säännöksessä selvästikin säädetään toimivaltaisen ministerin mahdollisuudesta toteuttaa tai teettää tutkimustöitä, joiden hän katsoo olevan tarpeen hänelle tuon lain nojalla kuuluvien tehtävien hoitamiseksi. Sitä vastoin kyseisessä säännöksessä ei aseteta toimivaltaiselle ministerille mitään velvollisuutta edistää tällaisia toimintoja.

270 Kuten komissio kuitenkin perustellusti toteaa, lintudirektiivin 10 artiklassa asetetaan jäsenvaltioille velvollisuus edistää kaikkien 1 artiklassa tarkoitettujen lintulajikantojen tutkimusta sekä muuta työtä niiden suojelemiseksi, hoitamiseksi ja hyödyntämiseksi.

271 Tästä seuraa, että ei voida katsoa, että Irlanti olisi saattanut lintudirektiivin 10 artiklan osaksi kansallista oikeusjärjestystään.

272 Tätä johtopäätöstä ei voida asettaa kyseenalaiseksi Irlannin esittämällä väitteellä, jonka mukaan toimivaltaisen ministerin tehtävää on vielä laajennettu Wildlife Actin 11 §:n 1 momentilla. Tuossa säännöksessä näet vain todetaan, että ministerin tehtävänä on taata luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston säilyttäminen ja edistää luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä.

273 Lopuksi on vielä hylättävä Irlannin väite, jonka mukaan kansallista oikeutta tulkittaessa se, että on käytetty termiä "may" (voi), ei välttämättä tarkoita, että toimivaltainen ministeri voi täysin vapaan harkintavaltansa mukaisesti päättää, toteutetaanko tutkimustöitä vai ei.

274 Tämän osalta riittää, kun todetaan, että kyseisen jäsenvaltion mainitsemasta kansallisesta oikeuskäytännöstä ei käy ilmi, että tällainen kansallisen oikeuden tulkinta olisi systemaattista, eikä siinä myöskään viitata erityisesti riidanalaiseen kansalliseen säännökseen.

275 Näin ollen on katsottava, että kuudes kanneperuste on perusteltu.

276 Kaiken edellä esitetyn perusteella on todettava, että koska Irlanti ei ole

– osoittanut 6.4.1981 lähtien lintudirektiivin 4 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti kaikkia lukumäärältään ja kooltaan sopivimpia alueita kyseisen direktiivin liitteessä I mainittuja lajeja varten, lukuun ottamatta alueita tundrahanhen suojelemista varten, sekä sellaisia säännöllisesti esiintyviä muuttavia lajeja varten, joita ei ole mainittu liitteessä I, lukuun ottamatta alueita töyhtöhyypän, punajalkaviklon, taivaanvuohen ja isokuovin suojelemista varten

– varmistanut 6.4.1981 lähtien, että lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan ensimmäisen virkkeen säännöksiä sovelletaan alueisiin, jotka on kyseisen direktiivin mukaisesti osoitettava erityissuojelualueiksi

– täysimääräisesti ja asianmukaisesti pannut täytäntöön ja soveltanut lintudirektiivin 4 artiklan 4 kohdan toisen virkkeen säännöksiä

– toteuttanut lintudirektiivin 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti osoitettujen tai saman direktiivin 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti tunnustettujen erityissuojelualueiden osalta luontodirektiivin 6 artiklan noudattamisen edellyttämiä kaikkia toimenpiteitä

– toteuttanut niiden alueiden virkistyskäytön osalta, joiden on tarkoitettu kuuluvan luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohdan soveltamisalaan, mainitun 6 artiklan 2 kohdan noudattamisen edellyttämiä kaikkia toimenpiteitä

– toteuttanut suunnitelmien osalta luontodirektiivin 6 artiklan 3 ja 4 kohdan noudattamisen edellyttämiä kaikkia toimenpiteitä

– toteuttanut vesiviljelyhankkeiden lupien osalta luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan noudattamisen edellyttämiä kaikkia toimenpiteitä

– toteuttanut Glen Loughin erityissuojelualueella tehtyjen salaojien kunnossapitotöiden osalta luontodirektiivin 6 artiklan 2–4 kohdan noudattamisen edellyttämiä kaikkia toimenpiteitä

– toteuttanut lintudirektiivin 10 artiklan noudattamisen edellyttämiä kaikkia toimenpiteitä

se ei ole noudattanut lintudirektiivin 4 artiklan 1, 2 ja 4 kohdan ja 10 artiklan eikä luontodirektiivin 6 artiklan 2–4 kohdan mukaisia velvoitteitaan.

Oikeudenkäyntikulut

277 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska Irlanti on pääosin hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut komission vaatimusten mukaisesti.

278 Työjärjestyksen saman artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan jäsenvaltiot, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan. Näin ollen on päätettävä, että Helleenien tasavalta ja Espanjan kuningaskunta vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Koska Irlanti ei ole

– **osoittanut 6.4.1981 lähtien luonnonvaraisten lintujen suojelusta 2.4.1979 annetun neuvoston direktiivin 79/409/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna 29.7.1997 annetulla komission direktiivillä 97/49/ETY,**

4 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti kaikkia lukumäärältään ja kooltaan sopivimpia alueita kyseisen direktiivin liitteessä I mainittuja lajeja varten, lukuun ottamatta alueita tundrahanhen (*Anser albifrons flavirostris*) suojelemista varten, sekä sellaisia säännöllisesti esiintyviä muuttavia lajeja varten, joita ei ole mainittu liitteessä I, lukuun ottamatta alueita töyhtöhyypän (*Vanellus vanellus*), punajalkaviklon (*Tringa totanus*), taivaanvuohen (*Gallinago gallinago*) ja isokuovin (*Numenius arquata*) suojelemista varten

– **varmistanut 6.4.1981 lähtien, että direktiivin 79/409, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 97/49, 4 artiklan 4 kohdan ensimmäisen virkkeen säännöksiä sovelletaan alueisiin, jotka on kyseisen direktiivin mukaisesti osoitettava erityissuojelualueiksi**

– **täysimääräisesti ja asianmukaisesti pannut täytäntöön ja soveltanut direktiivin 79/409, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 97/49, 4 artiklan 4 kohdan toisen virkkeen säännöksiä**

– **toteuttanut luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun direktiivin 92/43/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 97/49, 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti osoitettujen tai saman direktiivin 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti tunnustettujen erityissuojelualueiden osalta kyseisen direktiivin 6 artiklan 2 kohdan noudattamisen edellyttämiä kaikkia toimenpiteitä**

– **toteuttanut niiden alueiden virkistyskäytön osalta, joiden on tarkoitettu kuuluvan direktiivin 92/43 6 artiklan soveltamisalaan, mainitun 6 artiklan 2 kohdan noudattamisen edellyttämiä kaikkia toimenpiteitä**

– **toteuttanut suunnitelmien osalta direktiivin 92/43 6 artiklan 3 ja 4 kohdan noudattamisen edellyttämiä kaikkia toimenpiteitä**

– **toteuttanut vesiviljelyhankkeiden lupien osalta direktiivin 92/43 6 artiklan 3 kohdan noudattamisen edellyttämiä kaikkia toimenpiteitä**

– **toteuttanut Glen Loughin erityissuojelualueella tehtyjen salaojien kunnossapitotöiden osalta direktiivin 92/43 6 artiklan 2–4 kohdan noudattamisen edellyttämiä kaikkia toimenpiteitä eikä**

– **toteuttanut direktiivin 79/409, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 97/49, 10 artiklan noudattamisen edellyttämiä kaikkia toimenpiteitä**

se ei ole noudattanut direktiivin 79/409, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 97/49, 4 artiklan 1, 2 ja 4 kohdan ja 10 artiklan eikä direktiivin 92/43 6 artiklan 2–4 kohdan mukaisia velvoitteitaan.

2) Kanne hylätään muilta osin.

3) Irlanti velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

4) Helleenien tasavalta ja Espanjan kuningaskunta vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Allekirjoitukset